

ಬಾಳ ತೊಡಕು

(ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ)

ರಾಜಾರಾಮ್ ಮಜಲೀಕರ್

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ . ಜುಲೈ ೧೯೫೪

ಬೆಲೆ ೮ ಆಣೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ ನಿಲಯ ಗೋಕಾಕ

ಪ್ರಕಾಶಕ
ರಾಜಾರಾಮ್ ಮಜಲೀಕರ್
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ ಸಂಘ
ಗೋಕಾಕ

All Rights Reserved by the Author

ಮುದ್ರಕರು
ಎಸ್. ಎನ್. ವೆಂಟೆನೂರಿಮಠ
೬೬ ಶಂಕರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಗೋಕಾಕ

ದಿನದ ದುಡಿತವನ್ನು ಬೇರೆತ್ತು ಮನಸು ಮುದುಡಿದಾಗ ಏನೋ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಲು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪುಟಗಳನ್ನು ಮುಗುಚಿ ಹಾಕಿ, ಅಕಳಿಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣುರೆಪ್ಪ ಮುಚ್ಚಿಕೊಡಗಿದಾಗ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪುಸ್ತಕ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಸುಟಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗುವ ಪರಿವಾರ ಬಹು ಅಂಶ ಓದುಗರದು

ಇೀ ಪರಿವಾರ ಒಳ್ಳೆ ಯದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ದೈನಂದಿನ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ 'ವರದಿ' ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ವಿಷಯ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಕನ್ನಡಿ ಪ್ರತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಕುಂದು ಕೊರತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಖಾಂತರ ತುಂಬಿ ತರಬೇಕು. ಇಂದು ಓದುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿದೆ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆ ಯುವವರಷ್ಟು ಜನ ?

ಒಂದು ಕಾಲ ಇತ್ತು ರಾಜ-ರಾಣಿಯರ 'ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್' ದಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದುವ ಕಾಲವೂ ಒಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ದಿನ, -ಆ ಜನ ಇಂದಿಲ್ಲ ಕಾಲಾನುಸಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅದಕನುಸಾರ ಸಮಾಜ, ಅದರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಒದಲಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಅಂದು ಜನಜೀವನದಿಂದ ದೂರ-ದೂರ, ಬಹುದೂರ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದುಕಡೆ ಪಂಡಿತರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದ್ದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂದು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ತೀರ-ತೀರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜನಜೀವನದ ಉಸಿರಾಗಿದೆ-ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ-ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಇಂದು ಎಲ್ಲರ ಹೊಣೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಸೆ ವನೆ, ಕಾಫಿ ಸ್ನಾನ ಊಟ, ಡ್ರೆಸ್ಸು, ಆಫೀಸಿನ ದುಡಿತ, ಅನೇಕ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನ-ಊಟ 'ಏನೋ ಬೇಸರು' ಎಂದು ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು ಕಣ್ಣಿಡುರು ಹಾಯಿಸಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ದಿನ ನೂಕಿದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ 'ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಇನ್ನೂ ಇದೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು.

ಇೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜ ಭರದಿಂದ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಇೀ ಅಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಸಭ್ಯತೆಯ ಪುಂಡೆಯ ಇೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವ ಮಾನವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಅಶ್ಯಾಚಾರ !

ಇಂದು ಸಮಾಜ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತವರೇ ಇೀ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವ.ರಾಧೀಶರು ಕೆಂಪು ಚಾಟಿಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ವೃಥಾಬಾರ ಕಣಕಿಳಿದಿಲ್ಲ ? ಎಷ್ಟು ಸಮಾಜ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ರಕ್ತಹೀರಿ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ ರಾಗಿಲ್ಲ ? ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ? ಒಂದೆ ಎರಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ ಇೀ ಉದಾಹರಣೆ.

ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ತಾನೂ ' ಅವನೇ ' ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ವೃತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವೃತ್ತಿ ಫಡೆಸುವವರನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆವ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಮಗಿಂದು ಬೇಕಾಗಿದೆ

ಜ್ವಾಲೆ ಮೈ ಸೋಂಕುವ ಮೊದಲೇ ಹುಸಾರಾಗಿರುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮುಖಂಡರ ಅನ್ಯಾಯ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ, ಅಸಹಾಯರ ಮೇಲೆ ಅಪ್ರಶ್ನಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹರಿಹಾಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಸಂಕೇತವೀ ಕೃತಿ ಇೀ ಅನ್ಯಾಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನೋಡಿ ಮನ ರೋಷಬೇಕು ಆಳವಳಗೊಳಬೇಕು ಕಿಡಿ ಕಾರಬೇಕು ಆ ಕಿಡಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಏಳಿಗೆಗೆ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಗಾಲಾಗಿ ನಿಂತವರನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ದೀನ ದಲಿತರ, ಅಸಹಾಯರ ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರ ಇೀ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೋ ನಾನರಿಯು ಆ ದೀನ ದಲಿತರಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ, ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆಯೂ ಒಂದಂಶವಾಗ ಬೇಕು, ಅವರ ಪತನಕ್ಕೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ ? ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತರೆ ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಯಿತು.

ನನಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಜೀವಕಳೆ ತುಂಬಿದ ಸರ್ವ ಶ್ರೀಯಸ್ಸು ಹಿರಿಯ ಗೆಳೆಯ ಕೆ ವಿ. ಸುಕಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪು ಗೊಳುತಿರಲಿಲ್ಲೇನೊ !

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕೆಲಸಗಾರರು ತುಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುದ್ರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ ಕೊಂಚ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇೀ ಕೃತಿ ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಥಮ ನೆನಕೆಗಳು.

ಗೋಕಾಕ }
೨೨-೭-೫೪ }

ರಾಜಾರಾಮ್ ಮಜಲೀಕರ್

ನಮ್ಮ—ಸಹೋದರರಿಬ್ಬರ—
ಭವಿಷ್ಯ ಚಿಂತಿಸುವ
ತಾಯಿಯ ಸಾದ ಪದ್ಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ
ಅರ್ಪಿತವೀ ಚಿಕ್ಕ ಕೃತಿ.

ವಿಷಯ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ—

ಹೆಸರು				ಪುಟ
ದಗ್ಧ ಜೀವ	೧
ದೀಪಳಿಗೆ	೧೧
ಹಸಿವು	೧೭
ಮುರಿದ ಮನೆ	೨೩
ನಂಜು	೩೨
ಆಶ್ರ	೪೦
ತನ್ನ ಸಮಾಜ	೪೪
ಬಾಳತೊಡಕು	೫೫

ದಗ್ಧ ಜೀವ

ಬೇಗಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳ ಕಾವು ಏಡುತಿರುವಂತೆ ಅವಳ ಉಸುರಿನ ಬಿಸಿಯೂ ಅವಳ ಹೃದಯದ ಶಾಂತವ ತಪ್ಪ ರಸಗಂಗೆಯಂತೆ ತೇಲಿ ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಲ ದಿನಗಳಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ವೇನೋ ! ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿ ಊದಿಕೊಂಡಿದ್ದವು ಹಾಗೆಯೇ ತಲೆಗೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಭಾರವಾದ ಯೋಚನೆ- ಹೊರಲಾರದ ಚಿಂತೆ- ಸಹಿಸಲಾರದ ಕಳವಳ ಜೀವನವನ್ನೇ ಸುಡತೊಡಗಿದ್ದವು.

ಅವಳು ಅಸಾಹಾಯಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು-ಸಕ್ಕ ಕಿತ್ತಿದ ಪಾರಿವಾಳದಂತೆ

ನಿಂಗ- ಅವಳ ಮಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನದ ವಿಷಮೆ ಜ್ವರದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪತಂಗದಂತೆ.

ಇೀ ಚಿಂತೆ ಪಾರೋತಿಯನ್ನು ಸುಡುತ್ತಲಿದೆ. ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ- ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾವಿನಂತೆ. ಪರಾಧೀನಳಾಗಿ-ಪಂಜರದಲ್ಲಿಯ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ

ಅಹುದು ಅವಳು ಪರಾಧೀನಳು-ಅವಳು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಾಧೀನಳು.

ಆ ಹಳ್ಳಿಗೋ ! ಸರಕಾರದ 'ವೈದ್ಯ' ರೊಬ್ಬರು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬಂದು- ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಷ್ಟೆ ಯಾವುದೋ ಬಿಳಿಪುಡಿ- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದೆ- ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಾರೋತಿಗೂ ಅದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕಾಹಲೆಗೆ ಕಾರಣ ?-

—ಅನ್ನಾಭಾವ ! ಅನ್ನದ ಅಭಾವ ಅಬ್ಬಾ ! ! ಅದು ಬಹುವಂತ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಬಲಿಶೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಜಾಡ್ಯ !

ಡಾಕ್ಟರರ ಸಲಹೆ ಮಗುವಿಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿಯನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆನೂ ಹಾಕಿದರೆ ಅಪಾಯ !

ಪಾರೋತಿಯ ಎದೆ ನಡುಗಿತು ಅಕ್ಕಿ ಅಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಅಕ್ಕಿ ?

ಎಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಪಾರೋತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ ಕಾಸಿಲ್ಲದ ದಾಸಯ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನದ ಕನಸು ಕಂಡಂತೆ ! ಪಾರೋತಿ ಅಕ್ಕಿ ದೊರಕಿಸುವ ಯೋಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದಳು. ಎಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಅವಳ ಬಗೆ ಗಣ್ಣಿನೆದುರಿಗೆ ಸುಳಿಯುವದೊಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ— ಸದಾಶಿವ ಶಿಟ್ಟರು ಅವರನ್ನುಳಿದು ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುವ ಭೂಪ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿರಲಿಲ್ಲ

ಆದರೆ ಸದಾಶಿವರಾಯರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಬಯಸುವದೆಂದರೆ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿಯ ರತ್ನ ಬಯಸಿದಂತೆ.

ಹಾಯಿಗರುಳು ಮಗನ ದಾರುಣ ವೇದನೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀತೆ ? ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಗ ಬದುಕ ಬಹುದೆಂದು ಅವಳ ಭಾವನೆ ಅದಕಾಗಿ ಸದಾಶಿವರಾಯರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವದೇನೂ ಅವಳಿಗೆ ತಪ್ಪು ಎನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪಾರೋತಿ ಸೆಟ್ಟರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು 'ಪಚನ-ಪಾಚಕ' ಔಷಧಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

“ ಒಡೆಯ ನನ್ನ ಮಗಾ ಕಾಹಿಲೆಯಿಂದ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನಿ, ನಾಳೆ ದಿನಾ ಅತು ಒಂದು ಹನಿ ಜಾನೂ ತಗೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ದಯ್ಯಾಡಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ”

ಪಾರೋತಿಯ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತು ಕಂಠು ಹನಿಗಳೆರಡು ಕೆಳಗುರುಳಿದವು ಸೆಟ್ಟರು ಅವಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ದುರುಗುಟ್ಟನೋಡಿದರು

“ ಯವ್ವಾ ನನ್ನ ಮಗಾ ಸಾಯತಾನಿ ”

“ ಸತ್ತೆ ಸುಟ್ಟಬಾ ”

ಒಹ ! ಪಾರೋತಿಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಚೂರಿ ತಿವಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಸಹಾಯತೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಿದವು.

“ ಒಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ”

“ ಹಾಳಾಯಿತು ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯ ! ನಡೆಯಿಲ್ಲೆಂದ ಸಾಯೋನಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಯಾಕೆ ? ”

ಸೆಟ್ಟರ ಸ್ವಭಾವವಂತ ಪಾರೋತಿ ಕುಬಸದ ತೋಳಿನಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆಯ ತೊಡಗಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಸೆಟ್ಟರ ಆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಯವಾಗಿ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿತು.

“ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡೈತಿಯಪ್ಪ, ಒಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ ಕಟಿಕೊಳ್ಳ. ನಾ ಸಾಯೊತನಾ ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರ ಮರೆಯಾಕಿಲ್ಲ ”

ಪಾರೋತಿ ಅಂಗಲಾಚಿದಳು—ಸೆಟ್ಟರ ಕಾಲ ನೇಲೆ ಬಿದ್ದು

“ ಮೂರು ರೂಪ್ಯಾಿಗೆ ಸೇರು. ”

ಎಂದರು ಸೆಟ್ಟರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ.

“ ನಾನು ಬಡಿವ್ರಿಯಪ್ಪ. ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡೈತೆ ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ”

ಎಂದು ಪಾರೋತಿ ಅಂಗಲಾಚಿದಳು.

“ ಎಂಟಾಣಿಗೆ ಸೇರ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು ನಂಗೆ ‘ದಿವಾಳ’ ತೆಗೆ ಅಂತಿಯಾ ? ”

“ ಯವ್ವಾ ನೀವು ಪುಣ್ಯವಂತರು. ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಕಾಪಾಡ್ತಿ ”

ಎಂದು ಪಾರೋತಿ ಸೆಟ್ಟರ ಕಾಲನೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಪವಿತ್ರ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಲು ಅಪವಿತ್ರವಾಯಿತೆಂದು ಸೆಟ್ಟರು ರೋಷಗೊಂಡು ಪಾರೋತಿಯನ್ನು ಹಿನ್ನೂಕಿದರು. ಅವರ ಪಾಪ-ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಪಾರೋತಿ ಕಟ್ಟಿಯ ಕೆಳಗೆ ಉರುಳಿದಳು. ಸೆಟ್ಟರ ಆಳು ಅವಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ. ಸೆಟ್ಟರಿಂದಾದ ಅವಮಾನ ಪಾರೋತಿಗೆ ದುಃಖವನ್ನಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಗು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಅವಳು ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸತೊಡಗಿದಳು ತಾಯಿಗರುಳು ಅಲ್ಲವೆ ಅದು ?

ಪಾರೋತಿ ಮನೆ ತಲುಪಿದಾಗ ನಿಂಗ ಸ್ವೇಣದನಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದ. ತಾಯಿ ಬಾಗಿಲು ದೂಡಿ ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಶೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದ

ಅನ್ನಾ ನಿಂದು... . ”

ಮಗನ ಮುಖ ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಪಾರೋತಿಯ ಕರುಳು ಕಣ್ಣೀರಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಮಗನನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ನಿಂಗ ನಿರಾಶೆಯ ಉಸಿರ್ಗರೆದ. ಮಗುವಿನ ನರಳಾಟಕ್ಕೆ ಪಾರೋತಿ ಕಂಗಾಲಾದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನೆದುರು ಕಳ್ಳಸಂತೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಕಳ್ಳ ಸಂತೆ !

ಪಾರೋತಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದಳು - ಕಳ್ಳ ಸಂತೆ ! ಸುಳ್ಳು ! ಮೋಸ ! ಅಸರಾಧ ! ಕಳ್ಳ ಸಂತೆ ! ನಿಷರ್ಗದ ನಿಜವಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಳ್ಳ ಸಂತೆಯೊಂದು ಮಹಾಸರಾದ ! ತನ್ನ ಗಂಡ-ಭರವು - ಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸದಾಶಿವ ಸೆಟ್ಟರಿಂದ ತನ್ನ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತಂದು ಅವು ಬಡ್ತಿ ಸಹಿತ ಅರು ನರಾಧಾಗ ಐದು ನೂರರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊಲ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ನೂರು ಕೊಡಲಾರದೆ ಅದೇ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ. ಸೆಟ್ಟರಿಂದ ಕಣ ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರವಿದ್ದವು. ಸುಟ್ಟರು ಭರಮನಿಂದ ಯಾವ ಕಾಗದವನ್ನೂ ಬರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಸತ್ಯ ಭರಮನಿಗೆ ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಾನಿನ್ನೂ ಸೆಟ್ಟರಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವದು ಪಾರೋತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮರೆತೀತು ?

“ ಹ್ಲಾಂ .. !ಅವ್ವಾನೀ ...ರು ! ”

ಮಗನ ಕರೆಯಿಂದ ಪಾರೋತಿಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದೊದಗಿತು. ಮಗನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸಿ ಪಾರೋತಿ ನೀರು ತರಲು ಹೋದಳು. ಹುಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲು ಹುಲ್ಲಿನದೇ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು. ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಎರಡು ಕೋಣೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂದು ಒಲೆ ನಾಲಾರು ಗಡಿಗೆ ಮಡಿಕೆಗಳು ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಬಿಂದಿಗೆ ಪಾರೋತಿ ಬಿಂದಿಗೆಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಬರೇ ನೀರು. ಕೇವಲ ನೀರು ಅದೇ ಅನ್ನ ಅದೇ ನೀರು. ತನ್ನ ಗಂಡ ಭರಮು- ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಪಾರೋತಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಾಯಿತು.

‘ ನಿಂಗನ್ನ ಚನ್ನಾಗಿ ಸಾಕು ಪಾರಿ ! ಅವಗ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ ಬ್ಯಾಡ. ನನ್ನಿಂದ ಅವಗ ಯಾವ ಸುಖಾನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಆ ಕೊರ್ರಿ ನೀ ತುಂಬಿ ತರಬೇಕು ಪಾರಿ ! ನಾ ಅಂತೂ ಇೀಗ ಏದುಕೂ ಹಂಗಿಲ್ಲ ನಿಂಗನ್ನ ಜ್ಞಾನಾನ ಮಾಡೋದ ನಿನ್ನ ಕೆಲ್ಸ. ”

ಭರಮನ ಮಾತು ಪಾರೋತಿಯ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಮೂಡಿ ನಿಂತವು ಮಗನ ಮುಖ ನೋಡ ತೊಡಗಿದಂತೆ ಅವಳ ಹೃದಯದ ಭಾವನೆ ತಾಂಡವ ವಾಡತೊಡಗಿದವು

“ ನೀ ಅಕ್ಕಿ ತರಾಕ ೩ ಬೇಕು ”

ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಒಂದು ಮನಸ್ಸು ಹೇಳಿತು.

“ ಹ್ಯಾಂಗ ತರ್ಲಿ ! ಎಲ್ಲಿಂದ ತರ್ಲಿ ? ”

ಅಷ್ಟೇ ಅಸಹಾಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನಸ್ಸು ನುಡಿಯಿತು.

“ ಕಳ್ಳ ಸಂತ್ಯಾಗ ಸಿಗತಾವಲ್ಲ ! ”

“ ಛಿ ! ಹೊಲಸ ಕೆಲ್ಸಾ ನಾ ಮಾಡಾಕೆಲ್ಲ ”

“ ಪಾರೀ ! ಮಾಡಾಕ ಬೇಕ ಇಲ್ಲಾದ್ರ ನಿನ್ನ ಮಗಾ ಉಳಿಯೋದಿಲ್ಲ ”

“ ಹ್ಲಾಂ ! . ? ”

“ ಮಾಡ-ಮಾಡ ! ಕಳ್ಳ ಸಂತ್ಯಾಗ ಅಕ್ಕಿ ತಗೊಂಡ್ಬಾ ”

“ ಹೊಲಸ ಕೆಲ ”

“ ಧೂ ! ಇೀಗ ಯಾರ ಬಿಟ್ಟಾರ ಹೇಳು ? ಎಲ್ಲಾರೂ ಅವರ ! ಜಗತ್ತಾಗ ಖರೆ ಮಾತಾಡಾವ್ರೆಗೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಾಂಗ ನೋಡ ಸ್ತಿತಿ ! ನೀ ಕರೇಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ್ನ ಕೊಂದ್ರ, ನಿನ್ನಗ ಯಾರ ಮಾತಾಡಸ್ತಾರೇನ ? ಇೀ ವೇದಾಂತ ಹಿಡದ ಮಗನ್ನ ಕಳಕೊಂಡೀ ಏಳು .. ”

“ ”

“ ಏಳು. ಇೀಗಿಂದೀಗ ಕಳ್ಳ ಸಂತ್ಯಾಗ ಅಕ್ಕಿ ತಗೊಂಬಂದ ಮಗನ್ನ ಉಳ್ಳೆ. ಆ ಮ್ಯಾಗ ವೇದಾಂತ ಹೇಳಂತಿ ಏಳು. ನಿನ್ನ ಮಗಾ ಬದಕ್ತಾನ....”

“ ನನ್ನ ಮಗಾ ಬದಕ್ಕಾನ ! ”

ಒಂದೇ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಪಾರೋತಿಯನ್ನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಿತು. ಮಗನಿಗೆ ಒಂದು ಗುಟ್ಟುಕು ನೀರು ಹೂರಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕೆದುಕೊಂಡು ಪಾರೋತಿ ನಗವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕ ತೊಡಗಿದಳು.

ಗೋಕಾವಿಯ ಕಳ್ಳ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪಾರೋತಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಜೆಯಾಗಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಗೋಕಾವಿಯಿಂದ ಮೆಳವಂಕಿ ಐದು ಮೈಲಿನಮೇಲೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಮುಗಿಲನ್ನಲ್ಲ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಕಾರ್ನೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ನೆವು ನೀಡಿತ್ತು ಪ್ರಸಂಚನೇ ‘ಶೂನ್ಯ’ ದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿತ್ತು.

ಪಾರೋತಿಯ ಮನಸ್ಸಲ್ಲ ಮಗನ ಸುತ್ತ ಸುಳಿಯ ತೊಡಗಿತ್ತು ತಾನು ಚಲಿಸಬೇಕಾದ ದಾರಿ ಭರದಿಂದ ಹಿಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು.—ವಾರೋತಿ. ಬೀದಿಯ ಲಾಂದ್ರದ ಕಂಬ ಮಂದವಾದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಕತ್ತಲೆಯೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಪಾರೋತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಿ ತಿ ಸಂಶಯದ ಮಹಾ ಬಿರ ಗಾಳಿಯಿದ್ದಿತು ಕಾನು ಅಸರಾಧಿ ! ದೂರಾವರೂ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಅಕ್ಕಿ ಕಂಡರೆ ? ಕಂಡರೆ ! ಪಾರೋತಿ ನಡುಗಿದಳು. ಬಿಚ್ಚಿದಳು

ಮೋಲೀಸ್ ಜೊರೆ ಬಂದಿತು ಜೊರೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಮೋಲೀಸ್ ಎನ್ನ ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಹುರಿಗೊಳಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಧಾಳವಾದ ಲಾಂದ್ರದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಖ ರುದ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು

ಮೋಲೀಸನನ್ನು ಕಂಡ ಪಾರ್ವತಿಯ ಧೈರ್ಯ ಕರಗಿ ನೀರಾಯಿತು. ಎದೆ ನೆ ಗವಾಗಿ ಕೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಳ್ಳಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ನಡೆದಳು ಪಾರೋತಿ ಅವಳ ಇ ಮನಸಿಕ ಹೋರಾಟದ ಸುಳಿವು ಮೋಲೀಸನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ ಇ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದ ಮೋಲೀಸ್—

“ ಏಯ್ ಕೌನ್ ಹೈ ”

ಎಂದು ಗದರಿದ. ಅವನ ಗುಡುಗಿಗೆ ಪಾರೋತಿಯ ಕರಗಿ ನೀರಾದ ಫೈರ್‌ದ ಒಡ್ಡು ವಡೆಯಿತು ಉಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಟು ಕೆಳಗೆಬಿದ್ದು

ಅಕ್ಕಿ ಚೆಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿಯಾದವು. ಪಾರೋತಿ ನಡುಗ ತೊಡಗಿದಳು. ಲಾಂಛದ ಮಂದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾರೋತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಪೋಲಿಸಿನಿಗೆ ಕೆರಳಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ.

“ ಇೀ ಅಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲಿ ತಗೊಂಡು ಹೊಂಟಿ ? ”

“ ನನ್ನ ಮಗಾ ಜಡ್ಡಾಗಿ ಮಲಗ್ಯಾನ್ರಿ ಸಾಬ್ರ . ! ಒಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕಂತ ತಗೊಂಡ ಹೊಂಟಿನ್ರಿ .. ಸಾಬ್ರ ... ”

ಪಾರೋತಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು

“ ಜಡ್ಡ ಬಿದ್ರೆ ? ಅಕ್ಕಿ ಯೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿ ? ಅಂ ? ”

ಪಾರೋತಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಅವಳ ನಾಲಿಗೆ ಉಸುರಿತು ಹಿಡಿ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ಭಂದ ಇದೆ-ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ಧಿಯಾದ ಪಾರೋತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತುಗಬೇಕು ?

“ ಯಪ್ಪಾ ಸಾಬ್ರ ! ಮಗಾ ನೀರ-ನೀರ ಅಂತಾ ಬಡಕೋಳಾಕ ಹೆತ್ತ್ಯಾನ್ರಿ ಜೀವ ತಡೀದಾತು. ನಾಕ ದಿನದಿಂದಾ ಹೊಟ್ಟಾಂಗ ಎನೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಟ್ಟು ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕತೆನ್ರಿ .. ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಇದೊಂದ್ವಲಾ ಬಿಡ್ರಿ .. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳ್ತೆನ್ರಿ . ”

ಪಾರೋತಿಯ ಕಣ್ಣೀರು ಪೋಲಿಸಿನ ಪಾದ ತೊಯಿಸಿದರೂ ಅವನ ಎದೆ ಕರಗಲಿಲ್ಲ.

“ ಥೂ .. ರಂಡೆ .. ! ತಿಳ್ಳೊದಿಲ್ಲಾ ! ಮಗಾ ಸಾಯ್ತಾನಂತ ! ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಟ್ಯಾಗ ಅಕ್ಕಿ ತಂದ ಮಾರ್ತಿರಿ ನಂಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತ ನಡಿ ಪೋಲೀಸ್ ರಾಣೀಕ ”

“ ಯಪ್ಪಾ ನನ್ನ ಕಾಪಾಡಿ . .ನನ್ನ ಮಗಾ...ನನ್ನ ಮಗಾ . ”

ಪಾರೋತಿಯ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತ್ತು ಪೋಲಿಸಿನ ಕಾಲು ಗಟ್ಟಿ ಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೇಡತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಸ್ವರ್ತದಿಂದ ಪೋಲಿಸಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರವಾದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ಬೇಟೆ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಎಚ್ಚರಿಸಿತು.

“ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟೆ ”

ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪಾರೋತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಅವನ ಕಾಮ ಕರಳಿತು. ಅವನು ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದ.

“ ನಾ ಬಡಿವಿ ಸಾಬ್. ಇೀ ಎಂಟಾಣಿ ಗಳಸ್ಟೀಕಾದ್ರ ನಾಕ ದಿನಾ ದುಡಿಬೇಕಾತ್ರಿ ... ಇನ್ನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರ್ಲಿ ದೇವ್ರಾ ನನ್ನ ಕಾಪಾಡ್ತಿ . . ”

ಪಾರೋತಿ ಕರಳು ಕರಗುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು

“ ಹಾಗಾದರೆ . ಹಿಂಗ ಮಾಡ ”

ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೂ ಆರಿಯದ ಪಾರೋತಿ ಆಶಯಿಂದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಳು.

“ ನನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳಿದ್ರ ನಿನ್ನ ಬಿಡತೇನಿ.... ಇಲ್ಲಾದ್ರ ”

ಅಸಹ್ಯ ಮಾತು, ಅಸಹ್ಯ ನೋಟ ಅವನ ಅಂಗಾಂಗವೆಲ್ಲ ತನ್ನ ವಿಕಟ ವಾಸನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಅವನು ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಂತೆ ಪಾರೋತಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

‘ ಸಾಬ್ ನನ್ನುಟ್ಟಿಡಿ . ’

“ ಹ್ಲಂ ! ಹ್ಲಂ ! ! ಹ್ಲಂ ! ! ! ಒಂದು ತೊಸು . ಬಾ . . ”

ವಿಕಾರವಾದ ಮಾತು, ವಿಕಾರ ನಗೆ. ಅವನು ತಾನೆಲ್ಲಿದೇನಂಬುದು ಮರೆತಿದ್ದ.

ಪಾರೋತಿಯ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲು ಗವಿಯಿತು. ಭರಮ ನಿಂಗ ಇಬ್ಬರ ಮುಖ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತವು. ಪೃಥ್ವಿ ಗರಗರ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಅವ್ವಾ ! ... ! ನೀ....ರು .. ! ”

“ ಪಾರೋತಿ ಜೀವ ಹ್ಯಾದ್ರೂ ಕೆಡಬ್ಯಾಡ ”

“ ಅವ್ವಾ ಒಂದ್ರು ಟ್ಟು ಗಂಜೀ ಹಾಕಿ ನನ್ನ ಕಾಪಾಡು ”

“ ಬೇಕಾದ್ದು ಆಗ್ಲಿ ಪಾರೀ....! ಮನಿ ಜೆಸರ ಕೆಡಸ್ವಾಡ ನಿನ್ನ ಕುಲ ಕೆಡಬ್ಯಾಡ ! ”

“ ಅವ್ವ ... ನೀರು ! ”

“ ಪಾರೀ ಕೆಡಬ್ಯಾಡ ! ”

“ ಆ ... ವ್ವ ! ”

“ ಪಾರೀ ! ”

“ ಅವ್ವ ! ”

“ ಪಾರಿ ! ”

“ ಆ ಅವ್ವ .. ! ”

“ ಪಾ ರಿ ! ”

ಬರ ಬರುತ್ತ ಪಾರೋತಿಗೆ ಇಬ್ಬರ ಮುಖಗಳೂ ದೂರ-ಬಹುದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯಿತು. ಅವಳು ಎಚ್ಚರ ಕಪ್ಪಿದಳು. ಉನ್ಮತ್ತದಿಂದ ಸಶುತ್ಯಕ್ಕೇರಿದ ಮೋಲೀಸ್ ಅವಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬದಿಯಲ್ಲಿಯ ಹಾಳು ಗುಡಿಯನ್ನ ಹೊಕ್ಕ

ಪಾರೋತಿಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದಾಗ ಮೋಲೀಸ್ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಅಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದ್ದ.

ಮೋಲೀಸನ ಬಾಹುಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪಾರೋತಿ ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಳೆದುಕೊಂಡಳು ಮೋಲೀಸ್ ಅವಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಕುಂಬಿದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಉಂಡು ಬಿಸುಟದ ಎಲೆಯಂತೆ ಪಾರೋತಿಗೆ ಚೂರಿ ತಿವಿದಂತಾಯಿತು

ಪಾರೋತಿ ಊರದಾರಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು.

ಅಂಧಕಾರ- ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ-ಗಾಡಾಂಧಕಾರ. ಸುತ್ತಲೆಲ್ಲ ಶಾಂತಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಆಳುತ್ತಿತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ‘ ಕ್ರಿ ರ್ರ ರ್ರ ’ ಎಂದು ಹುಳುಗಳು ಅದರ ಸಾರ್ವ ಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದವು

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಶಾಂತಿ !

ಪಾರೋತಿಯ ಪುಟ್ಟ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಶಾಂತಿಯ ಮಹಾ ಅಲೆಗಳು ಸ್ರಚಂಡ ತಾಂಡವ ಮಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂಥ ಭೀಕರ ಕಾರ್ಗತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಎಡವುತ್ತ ಎದುತ್ತ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕ ತೊಡಗಿದ್ದಳು.

ಗಡಿಸಲಿನ್ನೆದರೆ ಬಂದುಗ ಇಕ್ಕಿದ ಬಾಗಿಲು ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು
ಪಾರೋತಿ ನಡಗಿವಳು. ಒಪ್ಪ ' ತನ್ನ ಮಗು ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲು
ತಿರಬಹುದು ಒಂದು ಹೊನ್ನೆ ನೀಳು ಹಾಕುವವರು ಯಾದೂ ಇರಬೇಡವೇ !
ಪಾರೋತಿ ಬಾಗಿಲು ದೂಡಿದಳು ಹೊರಗಿನಕಿಂತಲೂ ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲು ಭೀಕರ
ವಾಗಿತ್ತು ಶೂನ್ಯ ! ಪಾರೋತಿ ಕಡ್ಡಿ ಕೆರೆದಳು ಹಣಕೆ ಉರುಸಿದಳು
ಆ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನಿಂಗನ ಆಕೃತಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು ಮಗನ
ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಹಿರೆ ಮಾತಿ ನೋಡಿದಳು ಅದೇ ನಿಜ
ಬರುವಂತಿತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಅವಳಿಗೆ ! ನನ್ನ ಮಗ ಬದುಕಿದ !

ಪಾರೋತಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಗಂಜಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದಳು

" ವ ಗೂ ... ನಿಂಗಾ "

ನಿಂಗನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು

" ಅ ... ಮ್ಮಾ ... "

ನಿಂಗ ತುಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವನ ಕಣ್ಣು ತಾಯಿಯನ್ನೇ
ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು

" ... ಅ ... ಮ್ಮಾ ... ಅ ... ಮ್ಮಾ ... "

ನಿಂಗನ ತುಟಿ ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಿಕ್ಕ ಸವುಟಿನಿಂದ ಪಾರೋತಿ
ಮಗನಿಗೆ ಗಂಜಿ ಹಾಕಿದಳು ಗಂಜಿ ನಿಂಗನ ಗಂಟಲಲ್ಲಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ

ಅವನ ಕಣ್ಣು ತಾಯಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಎರಡು
ಹನಿ ಉದುರಿಸಿದವು ಪಾರೋತಿಯ ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬಂತು

ನಿಂಗ ತೆರೆದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಾಯಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ
ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಜೀತನವಿರಲಿಲ್ಲ

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಿನ ಅರಳೇ ಮರದಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಗೂಗೆ
ಯೊಂದು ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕೂಗಿತು.

ಮಗನ ನಿಲಾಪ ಮಾಡುವ ಪಾರೋತಿಯ ಅಕ್ರೋಶ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು
ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ದೀವಳಿಗೆ

“ ಅನ್ನಾ . ! ನಂಗೂ ಹೊಸಾ ಆಂಗಿ.... ರಾಮೂ ಶಂಕರು ಎಲ್ಲಾರೂ ತೊಟ್ಟುರ. ನಂಗೂ ಉಂ ಉಂ ಹೂಂ ...”

ಏಳು ವರುಷದ ಮಗು ಕರಿಯ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

“ ನಾಳೆ ಕೊಡಸ್ತೀನಿ ಆಂ ? ನಾಳೆ ಸಾವ್ವಾರ್ಕು ಪಗಾರ ಕೊಟ್ಟಿ, ಕೊಂಡಿಸಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ಆಳ್ವಾರ್ಕಪ್ಪ ಮಗೂ . ”

ನೀಲವ್ವ ಮಗನನ್ನು ಸಂತೋಷ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕರಿಯನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ ನೆರೆ ವನೆಯ ಹುಡುಗರು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟುದನ್ನು ಕಂಡು ತನಗೂ ಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜತೆ ಹುಡುಗರಂತೆ ತಾನೂ ಸಿಂಗಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕರಿಯನ ಸಹಜ ಬಯಕೆ

“ ನಂಗಿ ಇಂದ ಬೇಕವ್ವ ರಾಮೂ ಶಂಕರೂ ಎಲ್ಲಾರೂ ತೊಟ್ಟುರ ನಂಗೂ ”

“ ನಾಳೆ ಕೊಡಸ್ತೀನಿ ಹಂಗ ಹಟಾ ಮಾಡಬಾರ್ದು ”

ಕರಿಯನ ಹಟ ಧೃಢವಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ನೀಲವ್ವ ಮಗನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ‘ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರೋದು ? ತನ್ನ ಹಂತೇಲಿ ಆಪ್ಪ ದುಡ್ಡು ಐತಾ ? ’ ಎಂದು ವಾಸ್ತವತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಅರಿವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು ಮಗುವಿನ ಆ ಯಾಜನೆಗೆ ಅವಳ ಕರುಳು ಕಣ್ಣೀರಾಗ ವದು ಆದರೆ ಮಾಡುವದೇನು ? ಕರಿಯನ ಹಟ ಜೋರಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ತೊಳ್ಳೆ ಜಗತ್ತಿನ ಕ್ರೂರತೆಯನ್ನೇ ತಾಳಿಕೊಂಡ ನೀಲವ್ವನಲ್ಲರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗರಿಯದೇ ಅವಳ

ಕೈಗಳು ಕರಿಯನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ನಾಚ್ಚಲು ಕೊಟ್ಟವು. ಮಗು ಮೆತ್ತಗಾಯಿತು.

‘ನಾಳೆ ಕೊಡಸ್ತಿಯಾ ಅವ್ವ ?’

ಎಂದು ಅಕೆ ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೇಳಿತು.

“ ಹೂಂ ! ”

ನೀಲವ್ವನಿಗರಿಯದೇ ಅವಳ ಮುಖದಿಂದ ದನಿಯೊಂದು ಹೊರಟು ಕರಿಯನಿಗೆ ಅಸೆ ತೋರಿಸಿತು ಅವಳು ತನ್ನ ಅಸೆಯ ಗೋಪುರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ನೀಲವ್ವ ಸ್ಥಂಬಿತಳಾಗಿ ಗುಡಿಸಲಿನ ಗೋಡೆಗಾತು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ನೀಲವ್ವ ಕಡು ಬಡರಿ. ಸತ್ಯವ್ವ ಅಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವಿಗೀಡಾಗಿ ಎರಡು ವರುಷ ಸಂದಿದ್ದವು. ಸತ್ಯವ್ವನೊಡನೆ ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡಿದ ನೀಲವ್ವನಿಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ವಸಂತಕಾಲ ಅದಷ್ಟೇ ಎಂದು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮುಂದೆ ಉಳಿದದ್ದು ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅಪಾರ ಸಹಕಾರ ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಫಾನ್ದದ ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ದಾಟಿ ಬೇಕಾದ ದುಃಖ ನೀಲವ್ವ ತನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನೂ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಸತ್ಯವ್ವ ಗಿರಣಿ ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ತೀರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ನೀಲವ್ವ ಗಂಡನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು ದುರ್ಘಟೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಊರಿನಲ್ಲಿಯ ನಾಲ್ವರು ಮನೆಗಳ ಮುಕುರ ತಿಕ್ಕಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಇದ್ದ ದಿನ ಊಟ. ಇಲ್ಲದ ದಿನ ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹಳ್ಳದ ನೀರೇ ಅಹಾರ !

ನೀಲವ್ವನ ಗಡಿಸಲ ಎದುರಿಗೆ ಮುಗಿಲನ್ನೇ ಮುಟ್ಟಲು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡದ ಸುಂದರ ಗೋಪುರಗಳು. ಅಂದು ದೀಪಾವಳಿ. ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಪು ಹಸಿರು ನೀಲಿ ಬಿಳಿ-ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ದೀಪಗಳು ಪಾಗಿಲಿಗೆ ಸುಂದರ ತೋರಣಗಳು ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸುಂದರ ಬಣ್ಣಗಳು. ಎದುರಿಗೆ ಕೈದೋಟ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೊವಿನ ಗಿಡಗಳು ನೆರಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಚಿನ್ನಾಟವಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ. ಹೊಬಾಣ ಪಟಾಕ್ಷಿ ಮದ್ದು. ಹುಡುಗರ ನಲಿವಾಟ-ಅನಂವ ಹೇಳ ತೀರದು ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಂಡಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಜಿಫೇಬಿ ಹಿಡಿದು

ತಿನ್ನು ತಿವೆ ತುಂಬಾ ಸೊಗಸು ಅವರದು-ಅದು ದೀಪಾವಳಿ !

ಕರಿಯ ಕಂಪೌಂಡಿನ ಗೋಡೆಗಾತು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ಅಸೆ-ತಾನೂ ಅವರಂತೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು. ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದೆ ಆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆದರೆ- ಆದರೆ ? ಮರುಕ್ಷಣ ತಾಯಿಯ ಹೊಡೆತ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನೆಗೆ ಮರಳಲು ಮನಸ್ಸು ಬಾರದೆ ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಚೂರು ತನಗೂ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಆಸೆಗೊಂಡು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಾನೆ ಕರಿಯ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಲೆ ತಮ್ಮ ನಾಯಿಯನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಕರಿಯ ಹೆದರಿ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ ಹುಡುಗರು ನಗುತ್ತವೆ. ವಿಜಯದಿಂದ ಮರಳಿದ ನಾಯಿಗೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ

ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಆಟ-ಚಿಲ್ಟಾಟ

ತನ್ನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನೀಲವ್ವನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಬರೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ತನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ-ಬಡತನಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ದುಃಖ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ ಇಂದು ಕರಿಯ ದೊಡ್ಡ ಮಗುವಾಗಿದಾನೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿದೆ-ತಾನೂ ಜತೆಯವರಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೀಲವ್ವನಿಗಿದ್ದ ಪ್ರಥಮ ಅನುಭವ ಕಡು ಬಡತನದು.

ಅದೂ ದೀವಳಿಗೆಯ ಸುದಿನದಲ್ಲಿ

ದೀವಳಿಗೆ !

ನಾಡಿಗೆಲ್ಲ ಸುಖಕರವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ಉಲ್ಲಾಸ ಕರವಾಗಿ ಬಂದರೆ ತನಗೆ ಕಡು ಬಡತನದ ಅನುಭವವನುಣಿಸಲು ಬಂದಿದೆ. ಮಗುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ತನಗೆ ಶ್ರಾಣವಿಲ್ಲವಲ್ಲ !

ನನ್ನ ಬಾಳೋಂದು ಬಾಳೆ ?

ನನ್ನಂತೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ದರಿವ್ರದ್ದಾರೆ ಇೀ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ?

ನೀಲವ್ವ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದು ಹೊರದೂಡಿ ಕಂಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹನಿಯನ್ನು
ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರಸಿಕೊಂಡು ತೋಳನ್ನೇ ತಲೆದಿಂಬವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ನೆಲಕ್ಕೆ ಒರಗಿದಳು

ಎನಿದೆ ಇೀ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ?

ತೊಳೆದ ಮನೆ !

ಮಗುವಿನ ಅಸೆ ಪೂರೈಸಲಾದೀತೆ ?

ಉಫ್ !

ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀಲವ್ವ ನಿದ್ರೆ ಹೋದಳು ಕರಿಯನೂ ಅವಳ
ಮಗುಲಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದ.

ನಕು ಬೆಳಕಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಓಕಳಿ
ಯಾಡಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತದ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದೆ ತಂಪಾದ ತಿಳಿಗಾಳಿ
ತೇಡಿ ತೇಡಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದೆ ದೂರಿನಿಂದ ಮಂಗಲ ವಾದ್ಯಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ
ತೇಲಿ ಜರುಕಿವೆ. ಎದುರಿನ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡವಿನ್ನೂ ವಿದ್ಯುದೀಪಗಳಿಂದ
ಬೆಳಗತೊಡಗಿದೆ

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಆನಂದ, ಉತ್ಸಾಹ, ಉಲ್ಲಾಸ, ನಗೆ, ಸಂತೋಷ,
ಹಿಗ್ಗು ಅದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜೀವಿ ಜತೆಗೆ ಒಂದು ಮಗು, ಯಾವ ಸುಖ-
ಸಮಾಧಾನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನೊಡನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಮಿಡಿಯುತ್ತಿವೆ-
ಎರಡು ಜೀವಿ.

ನೀಲವ್ವ ಮಗನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವದರಲ್ಲಿ ಸೋತಿದ್ದಳು

“ ಅವ್ವ ನಂಗ ಅಂಗಿ ಬ್ಯಾಡ ಉಂಡಿ ಬೇಕು ”

ಎದುರಿನ ಹುಡುಗರು ಉಂಡಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ತಿನ್ನತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು
ಕರಿಯ ಹೆಟಿ ಹಿಡಿದ. ಹೆಟಿ ಹೆಟಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಟಿ-ಹೊಸ ಹೆಟಿ !

ನೀಲವ್ವ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಳು ! ಅವಳಿಂದ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎದುರಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳು ಮುಸುಕಿ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಉಂಡಿಯನಾದರೂ ಬೇಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹಿತ್ತಲು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದಳು.

“ ಅಮ್ಮಾ ”

“ ಯಾರು ? ”

ಒಳಗಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ದನಿಯೊಂದು ತೂರಿ ಬಂತು.

‘ ಸಾನು ಅಮ್ಮ .. ನೀಲಿ ’

“ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ ? ”

“ ಅಮ್ಮಾ ಮಗೂ ಅತ್ತಾಯಿತ್ತು ”

“ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಾತ್ರೆ ಬಿಲ್ಲವೇ ? ”

“ ಅದಕ್ಕಲ್ಲಮ್ಮ . . . ”

“ ಮತ್ತೆ ? ”

ಸ್ತ್ರೀ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಕೈ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಚಿನ್ನದಾಭರಣ ದಲ್ಲಿ ಮಡಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಭರ್ಜರಿ ಶಾಲು !

“ ಮಗು ಅತ್ತಾಣತಮ್ಮ ಒಂದು ಜೂರು ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿಂತ ಬಂದೆ ”

ನೀಲವ್ವ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾಚಿಸಿದ್ದು ಅದೇ ಮೊದಲು

“ ಏ ! ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗಾಗಲ್ಲ ಶುರೂ ಆತವ್ವಾ ಇೇ ಬೇಡಾವುದು. ನಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಕೇ ಮಗಾ ಅಲ್ಲಾನಂತ ಅತ್ತ ಯೇನು ಮುತ್ತು ಉದರತ್ತಾವೇನು ಹೋಗು ದೊಡ್ಡ ಸರ್ದಾರ ಮಗಾ ಆಗ್ಯಾನ ”

ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನ ಮಳೆಗರೆದು ಒಡತಿ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು

ನೀಲವ್ವ ! ಸಮಾಜವೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಪಾಪವನ್ನೇ ಅರಿಯದ ಪಾಪಜೀವಿ ಹೊರಲಾರದ ದುಃಖ ಅವನಾನದ ಮೂಟೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಿಂತುರಿದಳು.

“ ಅಮ್ಮಾ ಉಂಡಿ ತಂದಿ ? ”

ಕರಿಯನ ಆ ಆಶೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀಲವ್ವನ ಕಣ್ಣೀರ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒಡೆಸಿತು. ಶಾಲಾರದ ದುಃಖ, ಅವಮಾನ ! ಅವಳು ಕುಸಿದಳು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ದುಃಖದ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೂ ತನ್ನ ನಾಲಗೆ ಚಾಚಿತು.

ನೀಲವ್ವ ಮಗನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿಸಿದಳು. ನಾಲ್ಕು ನೇತ್ರಗಳ ಬಿಸಿನೀರು ಕಾಲುವೆಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು

ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ದೀವಳಿಗೆಯಾಯಿತು.

ದೀವಳಿಗೆ !

“ ...ದಿ ...ನೀ ...ವ ...ಳ ...ಗೆ ! ... ! ”

ಹಸಿವು

“ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ ಎ ಮೊಲನೆಯ ವರ್ಗ

೨೩೮ ಕೆ ವಿಜಯ ಕುಮಾರ ”

ಇಡೀ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ ತುಂಬ ವಿಜಯನಿಗೆ ಇವಿಷ್ಟೇ ಅಕ್ಷರಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟುತ ಬಂದ ಕನಸು ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಸಾಗಲಿದೆ. ಅದರ ಶುಭ ದ್ಯೋತಕದ ಚಿನ್ನೆ ಇಂದು ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ ತನ್ನ ಕಡು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದು ಇಂದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು.

ಬಿ ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮ, ಅದೂ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗ ಎಷ್ಟು ಆನಂದ ! ಒಹ ! ಇೀ ಆನಂದದ ಹಾಲು ಗಡಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನ ತೆರೆಯೊಂದೇಳದಿರಲಿಲ್ಲ

ವಿಜಯ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಬಡ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವರೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಓದುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ತಾಯಿಯ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು ತಂದೆ ಗಳಿಸಿದ ಚೂರು ಆಸ್ತಿ — ಸಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ! ಅದನ್ನೇ ಮಾರಿ ತಾಯಿ ಮಗನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು ತಾನು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಇದ್ದರೆ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮಜಿಗೆ ಹಿಟ್ಟು ! ತನ್ನ ಜೀವನದ ತ್ಯಾಗ-ಬಲಿದಾನದಿಂದ ಮಗನ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನಿಟ್ಟಳು ಅದು ತಾಯಿಯ ತ್ಯಾಗ-ಕರ್ತವ್ಯ ! ಕಡೆಗೆ ಆ ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವ ನೀಗಿದಳು

ತನ್ನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಲು ತಾಯಿ ಇಲ್ಲ ! ಇಂದು ಅವಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ? ಹ್ಲಂ ! ತನ್ನ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ! ಆದರೆ ೨೨ನೇ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆವಂತೆ

ಮಾಡುವದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ !

ವಿಜಯ ಸಿಟ್ಟು ಸಿಗಲಿದೆ.

ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಹೃತ್ತ ಒತ್ತ ಶಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು.

ಅಂತೂ ಬಿ ಎ ಮುಸಾಳ ದಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ?

ಕೇವಲ ಸದವಿ ಪತ್ರವಿಂದ ತಾನು ಬಹುಕ ಬಹುದೆ ?

ಇಲ್ಲ ಬಹುಕಿಗೆ ಅದೊಂದು ಆದಾರ

ವಿಜಯನ ಉತ್ಸಾಹ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಂದತೊಡಗಿತು. ಮುಂದೆ
ವಿದ್ಯೆ ಸಾಗಿಸುವದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಹಣ
ಕೈಯಲಿಳಿದಿದೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದೊರಕಿಸಲೇ ಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ.... !

ವಿಜಯನ ದೃಷ್ಟಿ ಕೆಳಗೆ ಜಾರಿತು

" Wanted

Young man who have Passed B A. or B Sc.
and who can Conduct History, Geography and
Science to the lower classes Applications are
commenced, pay according to G P. Scale

Chairman Municipality

Date

"

ವಿಜಯನಿಗೆ ಒಂದು ಮಾಣಿಕ ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. "Good" ಎಂದು
ಕೂಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದವನೆ ಅರ್ಜಿಯ ಟೈಪು ಮಾಡಿ ಜತೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು
ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಇನ್ನೇನು ತನಗೆ ನೌಕರಿ
ಸಿಕ್ಕಿತು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ತನಗೆ ನೌಕರಿಗಾಗಿ
ಕರೆ ಬರಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪುಣ್ಯವಂತ ! ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರು
ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ನರಳುವಾಗ !

ವಿಜಯ ಹೀಗೆಯೇ ಎನ್ನೋಣ ಇ ಚಿಂತಾಪೂರ್ವಕ

ನೋಟಿಸಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ತಾರೀಖು ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು ಶಾಲೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು ವಿಜಯಕುಮಾರನಿಗೆ ಯಾವ ಕರೆಗಳೂ ಆಯಿತು ಬರಲಿಲ್ಲ ಅವನು ನಿರಾಸೆಯೊಡನೆ ಅಧೀರನೂ ಆದ.

ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ?

ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನಾಕಾರದ ಚಿಂತೆ ಅವನೊಳಗೆ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಂತು ಬಿಡಿಸಿಕೊಡಗತು. ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಾಶು ಸವೆಯುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು ದಿನವೂ ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆದಲೆದು ಸಾಕಾಯಿತು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಶೆಯೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನೊಂದೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಬಾರದೇ ?

ನಾನು ಇಷ್ಟು ಕಲಿತು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೆರೆಯಿಲ್ಲವೇ ?

ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಪಡೆಯಲೂ ಸಾಕು ಆಯೋಗ್ಯವೇ ?

ಹೃಂ !

ವಿಜಯ ನಡುಗಿದ. ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಬೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೀನೋ ! ಕೂಲಿ ಸಾಧರೂ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು ಪದವಿಧರ- ಹೆಮಾಲ ! ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗತಿ ? ವಿಜಯ ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆ ನಾಡಿನ ಚಿತ್ರವೇ ಅವನೊಳಗೆ ನಿಂತಿತು

ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆ !

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಒಂದು ಮಹಾ ತಂಡವೇ ಪ್ರಶ್ನಾಕಾರದ ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನಾಡು ನುಂಗಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದಿದೆ.

ಇದು ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕು ? ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕು ? ? ಹೇಗೆ ? ? ?

ಒಂದೆ- ಎರಡೆ ! ಸಾವಿರ ಯೋಚನೆ ! - ಒಂದಕ್ಕೂ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲ

ಪೇಪರುಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದ 'Wanted' ' ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ' ಜಾಹಿರಾತು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿಜಯ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ - ಅಂಚೆ ಬೇಟೆಯಾಟ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ - ಕವಣಿ ಬೀಸಿದ ಕಲ್ಲನಂತೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಕಡೆ ' ಇಂಟರ್ವ್ಯೂ ' ಗೆ ಕಲೆ ಬಂತು ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಾಸೆ. ಅದೆ ಕೋರಿಸಿ ಹೊಡೆದಟ್ಟಿದಂತೆ

— ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

— ತನ್ನಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದೆ ?

— ಅಲ್ಲಿಯೂ ' ವಕಿಲೆ ' ಇರಬಹುದೆ ?

— ಇದೊಂದು ದೈವದಾಟವೇ ?

ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ವ್ಯರ್ಥ. ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆ ಗೌರವದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯುಂಟಾಗತೊಡಗಿತು. ' ಏನು ಕಲಿತರೇನು ' ಎಂಬ ಉದಾಸೀನ ಭಾವ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಬಲಿಯತೊಡಗಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ' ನೌಕರಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ' ಎಂದರೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಉಂಟೆ ? ಎಂಬ ವೇದಾಂತ ಇೇ ವೇದಾಂತ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾಳೆ ಹೇಗೆ ?

ಎಂಬ ಭೀತಾಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಜಯ ತನ್ನನ್ನೇ ಶಬ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ನ ಒಟ್ಟೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆ ಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶಾಂತಿ, ವಿಚಾರ, ವಿಕಾಸ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಮಂಗಳು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನಿಂತಿದೆ— ಇೇ ನಿಂದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ !

ವಿಚಾರ-ಯೋಚನೆ-ನಿಟ್ಟುಸಿರು-ಮತ್ತೆ ವಿಚಾರ

ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು ವಿಜಯನ ಮನಸ್ಸು.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಉರುಳಿತು.

ವಿಜಯ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯೇ ಇದ್ದ. ಅತನಲ್ಲಿ ಎಂತಹದೋ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಮಾರ್ಪಾಟಿಗಿತ್ತು. ವಾಣಿ-ವಾರುಗಳಿಂದ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿದು ನಿಂತ ಗಡ್ಡ ಗಡೆ ಗಟ್ಟಿದ ಹಲೆ ಕೂದಲು. ಮಾಸಿ ಮೂಲ

ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಒಟ್ಟಿ ನಿರಾಶೆಯಡರಿಂದ ಮುಖ ಜಗತ್ತಿನ ದುಃಖವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಾಗಿ ಹೊತ ಗುಡ್ಡೆ. ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದ ಮುಖದ ಮೂಲೆ

ಎಂತಹ ಮಾರ್ಸಾಟು ಅವನಲ್ಲಿ ! ಆ ವಿಜಯನೇ ಇವನು ?

ನೋಡಿದವರು ಒಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಕಟು ಸತ್ಯ-ಆ ವಿಜಯನೇ ಇವನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ?

— ನಿಟ್ಟುಸಿರೆ ಉತ್ತರ. ಶೂನ್ಯ ನೋಟವೇ ಗತಿ !

ಟೈಪು ಮಾಡಿಯೊ ಅರ್ಜಿ ನಕಲು ಬರೆದೊ ಸಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬಂದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ತೀರುವ ವರೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಸಿರೆತ್ತಲಿಲ್ಲ

ಇಂದು ಮಾತ್ರ ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಗಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಓಕ ! ಹಸಿವು ! ! ಹಸಿವು ! !

ವಿಜಯ ಎಡವುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಿನ ಕೋಲಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ದೂಡುತ್ತಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರಲಿಲ್ಲ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲು ರಣಗುಡುತ್ತಿತ್ತು ಊರಿನ ಬೀದಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡಿ ಅವನ ಕಾಲು ಸೋತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟೆ-ಹಸಿವಿನ ದ್ರಾಹ ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗ ತೊಡಗಿತ್ತು

ಹಸಿವು-ಹೊಟ್ಟೆ-ನಿರುದ್ಯೋಗ.

ಮೂರು ಮಹಾ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಜೀವನ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು ಪ್ರಪಂಚ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿತ್ತು

ಹ್ಲ ಹ್ಲ ಹ್ಲ ಹ್ಲ ! !

ವಿಕಟಹಾಸ-ಪ್ರಪಂಚದ ನಗೆ-ತಿರಸ್ಕಾರ.

ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಮ ಆ ಕಡೆ ಇರಲಿಲ್ಲ

ಹಸಿವಿನ ಒಡಲಿಗೆ ಇಂಥ ಸುಶಿಕ್ಷಿತನಾದ ಸಾನು ಬಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಬಾಂಧವರ ಪಾಡೇನು ? ಇಂಥ ಮರ್ಮರಣ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇೀ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ? ಇೀ ಕಗ್ಗೊಲೆಗೆ ಕೊನೆ ಎಂದು ? ಎಂದು ? ?

— ಕ್ರಾಂತಿ ! ಸಮಾಜ ಕ್ರಾಂತಿ ! ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕು ಬಾಂಡವಾಕಶಾಹಿ, ವಶೀಲಿ, ಲಂಚ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೇರು ಸಹಿತ ಉಜ್ವಾಟನೆಯಾಗಬೇಕು.

ಇೀ ಸಮಸ್ಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಗೊಟ್ಟುರ ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೆ, ಸರಾಧಿನತೆ. ಮತ್ತೆ ವಾಸ್ತವ ... ! . ಹೂಂ ! ಇದು ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ !

ಅವನ ವಿಚಾರವೇಗಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಲಾರಂಘಿಸಿದ್ದನು ಅವನ ನೋಟ ಶೂನ್ಯದತ್ತ !

ಆ ನೋಟದಲ್ಲೆ ನಿರ್ಧಾರವಿತ್ತು—ಭಯಂಕರ ನಿರ್ಧಾರ !

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ವಿಜಯ ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೇಲಿ ಬಂದ

“ ಅಬ್ಬಾ ! ಅತ್ಮಹತ್ಯೆ ! !

ಜನ ಮೂಲಕ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಚ್ಚರಿ ಪಟ್ಟಿತು. ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ “ಂತು ನೋಡ ತೋಡಗಿರು.

ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಆಲದ ಮರ ಜನ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿತು. ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಬೀಟಿ ಹಿಡುತ್ತಿದ್ದ

‘ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹೇಡಿ ನಾನಲ್ಲ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯ ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ತನ್ನ ಉರಿಸಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಎಂತೆಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ತುತ್ತು ಕೂಳಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಮಾನವತ್ವವನ್ನೇ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿರುವ ಇೀ ರುದ್ರ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ! ! ಜೀವ ಬೇಡವಾಯಿತು. ಸತ್ತ ಬಲಿದಾನ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ. ಹಸಿದ ಜನ ರುದ್ರ ರೂಪ ತಾಳಿದೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಬಾಂಡವಳದಾರರು ಇನ್ನು ಶೋಷಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೊಸ ಸಾಡ ಕಟ್ಟಲು ಸಿದ್ಧರಾಗದಿದ್ದರೆ ಭೀಕರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಹಾ ಹಾ ಕಾರ ಅಶಾಂತಿಯ ಭುಗಿಲ್ಲು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಲು ತಡ ಹಿಡಿಯಲಾರದು—

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ! ! ”

ಮುರಿದ ಮನೆ

೫

೧೯೪೦

ಆಗಲೇ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಜೋಗಿತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಮಹಾಯುದ್ಧ. ಎರಡು ಮಹಾ ಅವಿವೇಕಿಗಳ ಕೋಣ ಕಾದಾಟದ ಮಧ್ಯೆ ಮಾನವೀಯತೆಯು ಜರ್ಜರ ! ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಆ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಭಾರತಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಉರಿನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಚಾಚಿತು.

ಚಾಚಿತು. ಭಾರತಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಉರಿನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಚಾಚಿತು ಸೈನ್ಯ ಜಮಾವಣೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

‘ ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ ’

ಜನಕಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದೇ ವಾಕ್ಯ- ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ.

“ ಬೆಲೆ ಇಷ್ಟು ತುಟ್ಟಿಯಾಯಿತೆ ? ”

“ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ? - ಇದು ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ ! ”

“ ಸೀನು ಎಣ್ಣೆ ಇದೆಯೆ ? ”

“ ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಏರಿದೆ ಧಾರಣಿ. ಒಂದು ರೂಪ್ಯಾಿಗೆ ಪಿಂಟ ”.

ಅಕ್ಕಿ ? ”

“ ರೂಪ್ಯಾಿಗೆ ಸೇರು. ಇದು ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ ”

“ ಸಕ್ಕರಿ ? ”

“ ಇಲ್ಲ ”

“ ಬಟ್ಟೆ ? ”

“ ಉ ಹೂಂ ”

ಓಹ ! ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ‘ ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ ’ ಜನ ಜೀವನ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ವಾರ ಟ್ಯಾಂ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ‘ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ’ ಯಾನೆ ‘ ಶಾಳ ಸಂತೆ ’

ಎರಡರೂ ಬಾಂಡವಳದಾರರು-ಸ್ವರ್ಗದ ಸೋಪಾನವನ್ನು. ಇಳಿದರು ಬಡವರು ನರಕದ ಕುಂಡವನ್ನು. ತೂಗಾಡ ತೊಡಗಿದರು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಆಚೆಗೊಂದು ಕೈ ಇಚ್ಛೆಗೊಂದು ಕೈ - ಅದು ವಾರ ಟ್ಯಾಂ !

ಹುಸೇನ್ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು ಮುಂಜಾವಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೂ ಯಂತ್ರದಂತೆ ದುಡಿತ ಯಂತ್ರದ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ನ ದೊರೆಯುವದು ಮರ್ಲಭ ವಾರ್ ಟ್ಯಾಂ

ಗಿರಣಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಶಾಳೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದವು. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ದುಡಿದರೂ ದಿನ ಸಾಲುತಿರಲಿಲ್ಲ ದುಡಿದ ದೇಹ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಾಲುಪಟ್ಟು ನಿದ್ರೆಯೂ ಪಡೆಯದಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಂಪು ಊದಿಕೊಂಡಂತೆ. ಅಲಸ್ಯ ಬೆಳೆಯ ತೊಡಗಿತು. ದೇಹ ಕ್ಷೀಣಿಸತೊಡಗಿತು. ಸುಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೇಲಾಡುವ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸಾರ ಸಹರಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮರುಭೂಮಿ ಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಚಡಪಡಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ಅಶಾಂತಿ - ಅಸಂತೋಷ - ಅತ್ಯಸ್ತಿ.

ಮೂರು ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಗಳು ಹುಸೇನನ ಜೀವನ ಸುಡತೊಡಗಿದವು.

“ ಊರ ಹೊರ್ಗಿನ ಬಂಗ್ಲೆ ಜಾಗ ಕುರ್ಕುಟಿಂಗ ಸಾಬ್ರ ಬಂದಾರೂ. ಯಾರಾದ್ರೂ ಮಿಂಟ್ರಿ ಬರ್ತಿ ಆಗಾವಿದ್ರೆ ನಾಳೆ ಹರ್ಮಾಗ ಬರಬೇಕೈವೊ ... ? ! ... ! ... ! ... ಧಣ್ಣ್ ... ಧಣ್ಣ್ ... ರಣ್ . ”

ಮುನಸೀ ಪಾಲ್ವಿಯ ಕಸಗೂಡಿಸುವ ಅಳು ಎತ್ತರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಸಾರತೊಡಗಿದ್ದ.

ಹಂಗುರದ ದನಿ ಹುಸೇನನ ಕರ್ಣ ಪಟಲಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅತುರದಿಂದ ಆಲಿಸಿದ ವಿಚಾರಿಸಿದ- ಮೌನವಾಗಿ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಮಹಾಸಾಗರದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲದಂತೆ.

“ ನಾನೂ ಮಿಂಟ್ರಿ ಯಾಕ ಸೇರ್ಬಾದು ? ”

ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡ. ಮರುಕ್ಷಣ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ - ತಾರಾ, ಮಗ - ಕಬೀರ, ಇಬ್ಬರ ಮುಖ ಸುಳಿದವು.

ಇವರ ಗತಿ ? ನನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿದ ‘ ಇವಳ ’ ಕುತ್ತಿ ಕೊಯ್ಲಾ ? ಪಾಪ ! ಐದು ತಿಂಗಳ ಬಸುರಿ ಎದುಕೊಂಡ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಗಿರಣಿಯೊಡೆಯರ ರುದ್ರ ಕರೋರ ಮುಖ, ಆ ಶೋಷಣೆ, ಆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಆ ದುಡಿತ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಸುಲಿಗೆ ! ಛಿ-ಛಿ ! ‘ ನಾ ಮಿಂಟ್ರಿ ಶೇರಾಕ ೩ ಬೇಕು ’ ಹುಸೇನ ನಿರ್ಧಾರದ ಗೋಣು ಹಾಕಿದ.

ನಾ ಲಘಾಯದಾಗ ಸತ್ತ ? !

ಇೀ ಕಟು ಸತ್ಯ ಅವನ ಎದೆಯನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿತು ‘ ಯುದ್ಧದಾಗ ಸತ್ತ ಹೆಂಡ್ತಿಗೆ ಯಾರ ದಿಕ್ಕು ?ಹಾಂಗಾದ್ರೆ .. ಹೆಂಗಾದ್ರೆ ಉ .. ಹೂಂ ನಾ ಶೇರಾಕ ೩ ಬೇಕು ’

ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯೆದುರು ತನ್ನ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ. ತಾರಾ ಗೋಳಿಟ್ಟಳು. ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಲುನೆ ಹರಿಸಿದಳು ಮಾಂಗಲ್ಯದಾಣೆ ಇಟ್ಟಳು ಹುಸೇನ್ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೌನ ಆ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿರ್ಧಾರ !

ಹುಸೇನ್ ಕರ್ತವ್ಯ ಮೋಹಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕು ತೊಳಲಾಡತೊಡಗಿದ್ದ.

ಹುಸೇನ್ ಸೈನ್ಯ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅವನನ್ನು ‘ ಭರ್ತಿ ’ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತ ತನ್ನ ಸಂಖ್ಯೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ‘ ರಾವಸಾಹೇಬ ’ ಬಿರುದು ಸಂಪಾದಿಸಿದ.

ತಾರಾ .. ! ಅವಳ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಇದೆಯೇ ! !

೧೯೪೬

ವರುಷಗಳೂ ಉರು ಹೋಗಿವೆ- ಆರು.

ಹುಸ್ಸನ್ ಮನಗೆ ಮರಳುತಿದನೆ. ಅವನಿಗೆಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ !
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶೌರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಆರು ಸಾವಿರದ ಬಹುಮಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದಾನೆ.
ಮಗನಿಗಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಕೆರದ ಅರಿವೆಗಳು, ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ-ವಡವೆಗಳು,
ಚಿಕ್ಕ- ತೊನ್ನು ಒರುಣಾಗ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿವೆ- ಮಗುವಿಗೂ ಅಂಗಿ
ಅರಿವೆಗಳು ಹೊರಲಾರದಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ !

ಉತ್ಸಾಹ-ಆನಂದ-ಹಿಗ್ಗು.

ಮೂರು ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಮಧುಕ ಮಿಲನ ಹುಸೇನನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ.
ದೇಹ ಮಾತ್ರ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ. ಮನಸ್ಸು ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡ
ತೊಡಗಿದೆ ಮಗು ಕಬೀರ, ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದಾನೆ ! ಚಿಕ್ಕ ಮಗೂ ?
ಹೆಸರೇನು ? ಹೆಸರು ಇರಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿದೆ-ಹೆಣ್ಣು ಮಗು
ತಾಯಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅವಳು ? ಉಫ್ ! ಎಷ್ಟು ಸೊರಗಿದಾಳೆ ಪಾಪ !
ಆರು ವಸುಷದ ವಿರಹ ! ಜತೆಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಕಷ್ಟದ ಅನುಭವ. ತಾರಾ .
ತಾರಾ ಸೊರಗಿ ಕಡ್ಡಿಯಾಗಿದಾಳೆ ಅದರೂ ಆ ಸೌಂದರ್ಯ ಪೂರ್ಣ
ವನಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆಸೆ ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೂತುಕೊಂಡಿದೆ.
ಅದೆ-ಆದೆ ! ತನ್ನ ಆಗಮನದಾಸೆ ಆ ಆಸೆ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತಲ್ಲ. ಸಾನ್ನು
ಬಂದೆ. ಇನ್ನು ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ತಾರಾ.... .. ನನ್ನ ತಾರಾ ತಾರಾ . ..

ಯಾವುದೋ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಜನರ ಗಡಿಬಿಡಿ.

“ ಏನು ? ತೂಕಡ್ಡಿಯಾ ? ಬಿದ್ದಿಯೆ ”.

ಮುದುಕ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ರೈಲು ಇಳಿದ. ಸಾನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಕನಸೆ !
ಅದರೂ ಎಷ್ಟು ಮಧುರ ! ಕನಸಲ್ಲವಿದು. ಬರುವ ನನಸಿನ ನೆನಪು.

ಎಷ್ಟು ನಿರಾಸೆವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿದೆ ಇೀ ದಾಳು ರೈಲು.

ಅಂತೂ ಒಮ್ಮೆ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ಸೇರಿತು. ನೂಕು ನುಗ್ಗಲು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ
ಪ್ಲಾಟ್ ಸಾರ್ಮ್ ದಾಟಿ ಬಂದ.

“ ಏಯ್ ಟಿಕೆಟ್ ”

“ ಓಹ ! ಸಾರಿ ! ”

ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಬಂದ. ಇೀ ಊರು, ಇೀ ಬೀದಿ, ಇೀ ಸ್ಥಳ
ಅರು ವರುಷದ ನಂತರ ಪುನಃ ಕಾಣುತ್ತಿದೆನೆ. ಎಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆ !

“ ಓ ಟಾಂಗಾ ಟಾಂಗಾ ”

“ ”

“ ಹಾಳು ಟಾಂಗಾನೂ ಇರಬಾರ್ದೆ ! ”

ಹೊರಲಾರದ ಸಾಮಾನಿನ ಮೂಟೆ ಹೊತ್ತು ಹುಸೇನ್ ಮನೆಗೆ ನಡೆದ.
ಇೀ ಮನೇನೂ ಬೇಗ ಬರ್ಬಾರ್ದೆ ? ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ ಇೀ ಊರು !
೪ದೇ ಮನೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಂಚು ಬೆಳಕು ಆಗಿದೆಯೆ ಬಾಗಿಲು
ಹಾರಿದೆ ಗಂಟೆ ಹತ್ತು ಮಲಗಿರಬೇಕು-ತಾರಾ.

“ ತಾರಾ ತಾರಾ . ”

“ ”

“ ಟಿಕೆಟ್ ಟಿಕೆಟ್ . ”

“ ”

“ ಹ್ಲಾಂ ! ! ”

ಹ ಸೇನ್ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬೀಗ ! ತಾರಾ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ
ಹೋಗಿರಬಹುದೆ ? ಇಷ್ಟು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ !

ಅವನಿಗೆ ತುಂಬ ನಿರಾಸೆ

ಜ್ಞ ! ಅವಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ದುಡಿತ. ಮೂರು ಜೀವಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ !
ಸರಿ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು.

ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕಳೆದವು, ತಾರಾ ಬರಲಿಲ್ಲ

ಹುಸೇನ್ನನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಜತೆಗೆ ಬೇಸರ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳೋಣ
ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೋ ಕರೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ಬರಬಹುದು.

ಪಡಸಾಲೆಯ ಜಗುಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾತಮ್ಮ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣು
ಮೈ. ಮುಸ್ತಿನ ಕಳೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಹಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

“ ತಾರಾ ಎಲ್ಲಿ ಪಾತಮ್ಮ ? ”

“ ಯಾವ ತಾರಾನೊಪ್ಪ !

ಹ್ಲಂ ? ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆ - ಎಂತಹ ವಿಚಿತ್ರ ! ವಯಸ್ಸಿಗನುಗಣವಾಗಿ
ಮುದುಕಿಯ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು, - ಸಹಜ.
ಅದರೂ ನರೆಮನೆಯ - ಅದೂ ಮಗಳಂತಿರುವ ತಾರಾ, ‘ ತಾರಾ ಎಲ್ಲಿ ? ’
ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ‘ ಯಾವ ತಾರಾ ’ ಎನ್ನಬೇಕೆ ?

ಹುಸೇನ್ ಅವಳಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ.

“ ಎನಪ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ? ಯಾವರೋರು ? ”

“ ನಾನು ಹುಸೇನ್ ಪಾತಮ್ಮ. ತಾರಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದಾಳೆ ? ”

“ ಯಾರು-ಹುಸೇನನೆ ? ಬಾಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಕುಂತೋ ಯಾವಾಗ
ಬಂದಿ ? ಪಾಪ - ಪಾಪ ! ”

ಎಲ ! ‘ ಪಾಪ ’ ? ಇದೇನಿದು ?

“ ಆ ಮೇಲೆ ಬರ್ತಿನಿ ಪಾತಮ್ಮ ತಾರಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳು. ”

“ ಏನ ಹೇಳ್ಳ ಮಗೂ, ನೀನು ದುಡ್ಡೆವಿ ! ”

ಹುಸೇನ್ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಹೋದ.
ಮುಗಿಲೇ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಕುಸಿದ.

“ ನೀ ಹ್ವಾದ ಮ್ಯಾಗ ತಾರಾ ತೀರಿಕೊಂಡ್ಲು ಹುಸೇನ್. ಅಲ್ಲಾನ
ಮರ್ಜಿ ಹಂಗಿತ್ತು ”

“ ಳ್ಲಂ !..... ? ! ”

ಹುಸೇನನಿಗೆ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ತಾರಾ - ತನ್ನ ತಾತಾ
ಅಯ್ಯಾ ! ತನ್ನ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೋದಳೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ತೀರಿದಳೆ !

ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀರಿದಳೆ ! ತಾನು ಹೋದನೆಂದು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳೆ !
ಹೇಗೆ .. ಹೇಗೆ ತೀರಿದಳು ತಾರಾ ? ಹೇಗೆ ? ? ಹೇಗೆ ...ಗೆ ?
...ತಾ ರಾ .. ನ ...ನ್ನ .. ತಾ. ರಾ

ಹುಸೇನ್ ವಸನವಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಲುವೆಯಾಗಿ ಹೊಳೆಯಾಗಿ
ಮಹಾ ಸಾಗರವಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಬತ್ತಿತು.

ನಿದಾನವಾಗಿ ದುಂಬದ ಅನೇಗ- ನೆರೆ ಬಂದ ಮಹಾನದಿ ನಿದಾನವಾಗಿ
ಇಳಿಯುವಂತೆ - ನಿದಾನವಾಗಿ ಇಳಿಯ ತೊಡಗಿದಾಗ- ತಾರಾ ಹೇಗೆ
ತೀರಿದಳು ?

“ ದುಕಾ ಪಟ್ಟು ಏನ ಉಪಾಯ ಮಗೂ ! ಹೃದ ತಾರಾ ಬಂದಾಳೆ ?
ಸುಮ್ಮನೆ ? ”

“ ತಾರಾ ಹೃದಗೆ ಸತ್ತು ಪಾತವ್ಯ ? ”

“ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ ಹುಸೇನ್ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ ! ”

ಮುದುರೆ ನಿಟ್ಟುಸಿಗರೆಯಿತು. ಹುಸೇನ್ ಅವಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ

“ ಹುಸೇನ್ ಶ್ರೀಮಂತ್ರ ಒಡವರ ಮ್ಯಾಗ ಮಾಡೋ ಅಸ್ಯಾಯಕ್ಕ
ಲೆಕ್ಕ ಏತೆ ? ಇಂಥಾವು ಎಷ್ಟು ನಡೆದಾವೊ-ಇನ್ನು ! ಬಡವಿಗೆ ರೂಪ
ಇರಬಾರದು ಬಡವರ ರೂಪ, ಶೀಲ, ಸೌಂದರ್ಯ ತಮ್ಮ ಸೊತ್ತು
ಅಂತ ಶ್ರೀಮಂತ್ರ ತಿಳಿಕೊಂಡಾರು ಹುಸೇನ್. ಶ್ರೀಮಂತ್ರ ಎನ್ನಾಡಿದ್ದೂ
ಬಡವು ತಾಳಿಕೋಬೇಕು. ಯಾಕಂದ್ರೆ - ಅವು ಬಡವು !

ನೀ ಹೃದ ಮ್ಯಾಗ ಮೂರ್ನಾಕ ತಿಂಗ್ಳು ದುಡ್ಡು ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲಾ
ಪಾಪ ! ಅದು ಹೆಣ್ಣು ಏನು ಮಾಡಿತು. ಬಸುರಿ ಬ್ಯಾರೆ ! ಏನೋ
ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಕಂಡವು ಕಾಲಿಡ್ತು ಗಿರಣ್ಯಾಗ ನೀ ಬಿಟ್ಟ ಜಾಗಾ ಖಾಲಿ
ಇತ್ತಂತೆ ಅದನ್ನ ಹಿಡಿದ್ವು. ಆರೆ ಕೆಲಸಾ ನೋಡಿ ಗಿರಣಿ ಮಾಲಕ ತನ್ನ
ಅಭೀಷ್ಟಾಗ ಕೆಲಸಾ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಕೆ ರೂಪದ ಮ್ಯಾಗ ನೋದಲಿಂಗೂ
ಅವಂದ ಕಣ್ಣಿತ್ತಂತೆ.

ಒಂದ ದಿನ ಮಿಲಗ ರಜಾ ಇತ್ತಂತ ಅದ್ರ ತಾರಾನ್ನ ಅಪೀಸ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಕರಿಸಿ ಕೊಂಡ್ತಂತ ಹಾಗೆ - ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡಿ ತನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ಬಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದಂತ ವಾಪ ! ತಾರಾ ಹುಡುಗ ಬೇರೊಂದ್ರೂ ಬಡಿಕೊಂಡ್ರೂ ಉಪಯೋಗ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಯವಸ್ಥಾ ಮಾಡಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅದ್ರೂ ಹುಡುಗ ಗಟ್ಟಿ ನೋಡು "

ಪಾತಮ್ಮನಿಗೆ ಆ ದಾಸುಣ ಕದಾ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಉದಿಸಿ ಎದೆಯುಬ್ಬಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಹನಿ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು—

“ ಮೂಲ್ಯಾಗ ಅವಂದ ೩ ಬೆತದ ಬಡ್ತಿ ಇತ್ತಂತ ಅದರ್ಲೆನ ತೆಲಿಗ ಒಂದೇಟು ಹಾಕಿದ್ದಂತ. ಆವ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಂತ ತಾರಾ ಬಾಗಲಾ ತಗದ ಊರಕಡೆ ಓಡಾಕ ಹತ್ತಿದ್ದಂತ, ಮಾಲಕನ ಆಳು-ಆ ಶಿವ್ಯಾ ಹೊರಗ ಕಾವ್ಲಾ ಮಾಡ್ತಾನಲ್ಲ- ತಾರಾಗ ಹಿಡ್ಡಾಕ ಬಂದಂತ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಾಣಾ ಉಳಿಯೋದಿಲ್ಲಂತ ತಿಕ್ಕ ತಾರಾ ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಭಾವಿ ಹಾರಿದ್ದಂತ. ಶಿವ್ಯಾ ಊರಕಡೆ ಒಡಿಬಂದ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತಾ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅತ್ತ ಧಾವಿಸ್ತಿದ್ದೆವು ನಾಕ ಜನಾ ಇಳ್ದು ತಾರಾನ್ನ ತಗದ್ರು ಅದರ ತಾರಾ ಹೋಗಿದ್ದು ! ತಾರಾನ್ನ ಜಿಟ್ಟು ಆ ಮಲೀ ಕುಡ್ಡೋ ಕುಸುರ ಹೆಂಗ ಬದಕೀತು ? ಅದೂ ಹೋತು. ”

ಮುದುಕಿ ಕಣ್ಣೀರಿನೊರಸಿಕೊಂಡ ಹೇಳಿದಳು.

ಹುಸೇನ್ ಅವಳ ಜತೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದ.

“ ಕಬೀರ ... ? ”

ಹುಸೇನ್ ಅತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

“ ಇದಾನೆ ಮಗೂ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಾನೆ. ಹೊರಗೆ ಅಡಾಕ ಹೊಗಿರ್ಬೆಕು. ”

ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಬೀರ ಬಂದ. ಅದೇ ರೂಪ - ತಾಯಿಯನ್ನು ಹೋತಿದಾನೆ. ಹುಡುಗ ಬೆಳೆದಿದಾನೆ. ಅದರೆ ಆ ಕಾಂತಿ, ಆ ಕಳೆ ಹೊಳಪು ಇಲ್ಲ. -ಅದರೂ ಬೆಳೆದಾನೆ. ಸಂತೋಷ.

ಹುಸೇನ್ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡಿದ ತಾರಾ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಜತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಕುತೂಹಲ.

“ ಮಿಲ್ ಮಾಲಿಕ ? ”

“ ಅವಗೇನು ಧಾಡಿ ರೂಪ್ಯಾ ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿ ‘ ಕಾಲುಜಾರಿ ಭಾವಿ ಬಿದ್ದು ’ ಅಂತ ಸಂಚನಾಮೆ ಮಾಡ್ತಿದಾ. ಪಾರಾದ

“ ಓ ಹ ! ಇೀ ಅನ್ಯಾಯದ ಸಡು ಎಂದು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೇನು ! ”

ಹುಸೇನ್ ಇೀಗಲೂ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರ್ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲು ಕಡೀತಾ ಇದಾನೆ ಆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಿಟ್ಟು ರಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಹೇಳಿ ?

ದಂದ್ರರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತೀರ್ಪಿಲ್ಲ !
ಅಲ್ಲವೇ ?

—

ನಂಜು

"ದ್ರೋಣಾಚಾರಿ ಭೇಷ್ ಮೇ ಆತು. ನಮ್ಮ ಜ್ವಾಲದ ಬೆಳಿ ಏನಂತ ಹೇಳ್ತೆ ? ಇೇ ವರ್ಷ ನಿನ್ನ ಎಡ್ತ ರಬಕವಿ ಸೀನಿ ತಂದೆನಿ ಬಿಡ್ತೇನಿ. ಇೇ ಬಡ್ಡೆ ಎಮ್ಮಿ ಮಾರಿ ಒಂದು ಪಲೋ ಜೈನದ ಎಮ್ಮಿ ರೂನು, ಹಿರೀ ಹೋಳಿ ದಂಜ್ವಾತಿದು "

ನಾಗಪ್ಪ ಅನಂದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಅಹದ.

ಇೇ ಸಲ ಅವನ ಹೊಲದ ಬೆಳೆ ಹುಲುಸಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿತ್ತು ಉರಲ್ಲಿ ಇೇ ಸಲ ನಾಗಪ್ಪನೇ ಹೆಚ್ಚು ರಾಶಿ ಒಟ್ಟುತ್ತಾನೆಂದು ಜನರು ಅಡಿಕೊಳುತಿದ್ದರು. ನಾಗಪ್ಪನಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆ ತಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಮರು ಹರಿಸಿದು ಸ್ವಾರ್ಥಕ ವಾಯಿಕೆಂದು ಸಂತೋಷ. ತನ್ನ ಬಡತನದ ಬವಣೆ ತಪ್ಪಿ, ಒಂದು ವರುಷದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಅದನ್ನೇ ಹೆಂಡತಿಯೆದುರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳುತಿದಾನೆ.

ನಾಗಪ್ಪನ ದೃಷ್ಟಿ ಹೆಗ್ಗ ಹೊಸೆಯುವದರ ಮೇಲಿತ್ತು. ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ನೋಡಿದ.

ನೀಲಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ.

" ಏಯ್ಎಲ್ಲೆ ಹ್ಯಾದೇ ೩೩ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ನಾ ಎನ ಹೇಳಾಳ ಹತ್ತಿನೂ ಅತ್ತ ಮನಸೂ ಇಲ್ಲ ಇಕೇದ ಏ ?... ಬಂದೇನ ೩೩ ? "

ನಾಗಪ್ಪ ಕೋಚ ಎತ್ತರದ ದನಿ ಒಳ್ಳೆ ಕರೆದ.

“ ಯಾಕ ಕರೀತಾನ ಇವಾ. ಹೆಂ. ಇಂದ ಸ್ವಾಮಾರ ಕೆಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ ಕುಂತಾನ. ನಂಗೂ ಕುಂಡ್ರ ಅಂತಾನ. ಯಾಕ ? ಯಾಕ ಕರದಿ ? ”

ನೀಲವ್ವ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಗೊಣಗುತ್ತಲೇ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು- ಮುಸುರೆಗೈಯಿಂದ

“ ಬಾಳೆ ಇಲ್ಲಿ. ಕುಂದ್ರ ನಿಂಗೊಂದ ಸಂತೋಷ್ತ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳತಿನಿ ಕುಂದ್ರ ಬಾ. ”

ನಾಗಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗ ಹೊಸೆಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ ಬೇಲ ಬಿಚ್ಚಿದ.

“ ಇಂತಾದ ಏನವಾ ಹೇಳತಾನ ಇವಾ ! ”

ನೀಲವ್ವ ಬೆರಗಿನಿಂದ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು

“ ಇಂದ ಅಗಸ್ಯಾಗ ಮಂದಿ ಏನ ಮಾತಾಡತಿದ್ರ ಅಂತಿ ? ಇೀ ವರ್ಸ ಊರಿಗೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಬೆಳೇನಣ ಮುಂದ. ‘ ಏನಪಾ ನಾಗಪ್ಪನ ಬೆಳೆ ! ’ ಅಂತಾರ ಇೀ ವರ್ಸ “ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಿರಿ ” ಸರಕಾರದವ್ರ ಬಕ್ಸಿಸ ನಮಗೂ ಸಿಗೋದ ಗಟ್ಟಿ ಅಂತ ! ”

ಉತ್ಸಾಹ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗಪ್ಪ.

“ ಅವ್ವಣ ಹಿಂಗೇನ ? ಬಕ್ಸಿಸ್ ಅಂದ್ರ ಸರಕಾರದವ್ರ ಪಾಳೇ ಸೊಟ ಬಿಡತಾರಂತೇನ ? ”

ನೀಲವ್ವ ಬಗೆಹರಿಯದ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು

“ ಛೇ ! ಹೊಗನಿನ ಹುಚ್ಚಿ ! ಬಕ್ಸಿಸ್ ಅಂದ್ರ ಸರಕಾರದವ್ರ ಯಾರ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೇತಾರ ನೋಡ ಅವ್ರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡತಾರ ತಿಳೀತ್ಯಾ ? ”

“ ಹ್ಲಾಂ ! ಆ ದುಡ್ಡ ನಿನಗ ಬಿಡ ಹಂಗಾರ ! ”

“ ನಮ್ಮ ಹೊಲದ ಹಂತೇಲಿದು ಆ ದೇಸಾಯ್ತ ಹೊಲಾ- ಅದನೂ ಪಾಳೇಕ ಹಿಡೀತಿನಿ ”

ಸಾಗಪ್ಪ ಮೀಸುವು ಈ ಮಗುವು ಎಂದರೆ ಅಡಿಕೆ ಉಗುಣಿತ ಹೇಳಿದ

ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ ಅಂದೂ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿದರು ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಸಹಿಸುತ್ತ ಒಂದೆಡೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯ ಒಪ್ಪುವಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಹಿಗ್ಗಿದರು.

ಸಾಗಪ್ಪನದು ಒಡ ಸಂಸಾರ. ಜೊಳೆಯ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು, ಉರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆ ಎರಡು ಎತ್ತು, ಒಂದು ಎಮ್ಮೆ-ಇವೆಂದು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು-ಇವನ್ನು ಸಾಗಪ್ಪನ ಅಸ್ತಿ ಅವನ ಜೊಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದ ನಲವತ್ತೆರಡರಂದ ಇವೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಬರಗಾಲಗಳಿಂದ ಸರಕಾರದ 'ರೇಷಿ', ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು, ಯದ್ದದ ಕಾಲ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರಿಂದ ಸಾಗಪ್ಪನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು ನಿತ್ಯದ್ದು. ಅದೇ ಆಹಾರದ ಅಧಾರ. ನೀಲಮ್ಮನೂ ಪ್ರಸಂಪದ ಪರಿಚಯವಿದವಳು. ನಿರರ್ಥಕತೆಯಾದರೂ ನಿತ್ಯ ಇವನದಲ್ಲಿ ಜೀವಗುವಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಅವಳಿಗಿದೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ ಅನ್ಯಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದಾರೆ ಹೊಲದ ತೆರಿಗೆ ತುಂಬಿದ ವಾವತಿ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಕಾಗದಗಳಿದ್ದರೆ ಉರಿಗೇ 'ತಿಳಿದವರು' ಎನಿಸಿದ ಶಾಮರಾಯರಿದಾರೆ

ಸರಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಅಡೆಗಳು ಮಾರಿ ವರಷದ ಮೆಲು ಖರ್ಚು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ವರಷದ ಮೂರು ನೂರು ಅರವತ್ತು ದಿನ ಕಳೆದು ಹೊಸ 'ಉಗಾಡಿ' ಕಾಣ ಬೇಕಾದರೆ ಸಾಗಪ್ಪನಿಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ದೇಹ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇೀ ಸಲ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವರಷ ನೆಮ್ಮದಿ ಯಾಗಿ ಬಾಳ ಬಹುದೆಂದು ಸಾಗಪ್ಪ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ. ತನ್ನ ಹೃದಯದ ಹಿಗ್ಗಿನ ಹೊಳೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹರೆಯಿಸಿದ್ದ.

ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ ಸಂತೋಷ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರು

“ ಸಾಗಪ್ಪ ಗಂಡ ಕರೀತಾರ ನೊಡ್ಡಿ ”

ಗೌಡರ ಅಳು ಕೆಂಚ ಬಂದು ಹೇಳಿದ

“ ಯಾಕೆ ಅಂತಹಾ ಕೆಂಚ ? ”

“ ನನ್ನೇನ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ? ಅವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳೋದ ನನ್ನ ಕೆಲ್ಸ ”

“ ತಂಬಾಕು ತಂತಿಯೇ ನಿನ ತಿನ್ನು ”

“ ಇದೇ ಸಡವ ಇಲ್ಲ ದನಾ ಉಕ್ಕಾಸೆ ಕಟ್ಟಾವ. ನೀ ಗವಾನ ಬಾ ”

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಂಚ ಹೊರಟು ಹೋದ

“ ಹ್ಲೂಂ ”

ಎಂದು ನಾಗಪ್ಪ ತಿರಸ್ಕಾರದ ದನಿ ತೂರಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ
ಅವಳು ಅಗಲೇ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು.

ನಾಗಪ್ಪನ ಹೃದಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಲುಗಡಲಿನ ಮಧ್ಯ ಉಕ್ಕಿನ
ವರ್ಷಾವ ವಾದಂತಾಯಿತು. ಗೌಡನ ಕರೋರ ಮೂರ್ತಿ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ
ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಮುಖ ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ಅವನ ಸುಖ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ
ಗೌಡರೊಬ್ಬರು ಕಾಲ ಪುರುಷನಂತಾಗಿದ್ದರು. ಯಾರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಾಗಪ್ಪ
ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನು ಗೌಡರಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ. ಗೌಡರ ಹೊಲ
ನಾಗಪ್ಪನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡೇ ಇತ್ತು.

ನಾಗಪ್ಪ ಹೆದರಿದಂತೆ ಊರ ಜನರೂ ಗೌಡರ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿಗೆ
ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು ಬಡ ಜನರ- ಅಸಾಹಯಕರ ಸುಲಿಗೆ ಗೌಡರ ವ್ಯವಸಾಯ.
ಗೌಡ ಮಹಾ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಮಹಾ ಕ್ರೂರಿ ಇದರಂತೆ ಮಹಾ ಕಾವ-ಕನೂ
ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ದರ್ಪ ಊರ ಜನರಮೇಲೆ ಬೀರಿ ತನ್ನ ಸಿರಿವಂತಿಗೆ ವರ್ಚಿಸ್ಸು
ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರೂ ಗೌಡರ ನೆರಳಿಗೆ ಹೆದರ-ವವರಿ.

ಇೀ ಸಲದ ನಾಗಪ್ಪನ ಹೊಲದ ಜಿತ್ತಿ ಕಂಡು ಗೌಡ ಸಹಿಸಲಾರದ
ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಲದ ಸೀಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗಪ್ಪನೊಡನೆ ಅಗಾಗ
ಸ್ಥಾಯವಾಡಿ ಒಂದು ಸಾಲ್ಪನೆಯ ಅಂಶದಷ್ಟು ಹೊಲವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ.
ತನ್ನ ಅಸಹಾಯತೆ, ಗೌಡರ ವರ್ಚಿಸ್ಸು ನೆನೆದು ನಾಗಪ್ಪ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ

ಅದರೆ ಇೀಗ ಮಾತ್ರ ನಾಗಪ್ಪನ ಸಹನೆ ಹೆದ್ದು ಮೀರಿತ್ತು. ತನ್ನ ಬೆಳೆ ಕಂಡು ಗೌಡ ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಾನೆ- ಪಡಲಿ ಅದರಿಂದ ತನಗೇನು ?

“ ನಾಗಪ್ಪ, ನಿನ್ನ ಬೆಳೆ ಕಂಡ ಗೌಡ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡತಾನ ”

ಎಂದು ನಾಗಪ್ಪನ ಗೆಳೆಯ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದ. ನಾಗಪ್ಪ ಅದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಲೇ ಕಂಡಿದ್ದ. ಇೀಗ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಬಾರದೆಂದು ಅವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ. ಗೌಡರ ಸ್ವಭಾವ ನೆನೆದು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ವಿಘ್ನ ಉಂಟಾಗಬಾರದು, ಹೋಗಿ ಬಂದರಾದೀತು ಎಂದು ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ ಚೀಲ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಎದ್ದ.

“ ನಾ ಅಟಿ ಗೌಡ್ರ ಮನಿತನಾ ಹೋಗಿ ಬರ್ತಿನಿ ”

ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ

“ ಅಡೀಗಿ ಅಗತಿ ಅಟಿ ಬಿಸೀದ ಉಂಡ ಹೋಗಲಾ ”

ಎಂದು ನೀಲಮ್ಮ ಹೇಳಿದರೂ ಗೌಡರ ಹೊರೆ ಎದೆ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಉಟಿ ರುಚಿಸಲಾರದೆಂದು ನಾಗಪ್ಪ ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟ.

ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೌಡರ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿ ರುದ್ರ ರೂಪ ತಾಳಿ ಕುಳಿತತ್ತು. ನಾಗಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಯಿತು.

“ ಏನೋ ನಾಗಪ್ಪ, ನಮ್ಮ ಹೊಲಾ ಉಳಸಬೇಕ ಅಂತಿಯೋ ಎಲ್ಲಾ ನಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಬೇಕ ಅಂತಿಯೋ ಹೇಳಿ ಬಿಡು. ಮ್ಯಾಗ ಮ್ಯಾಗ ಕಟಕಟಿ ಬ್ಯಾಡ ”

“ ನಾ ಏನೂ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ ದೇವ್ರು ಸರಕಲ್ಲದವ್ರು ಅಳತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಸೀಮೀ ನಳಗಣ ಒಂದ ಮಾರ ಇದೀನಿ ”

“ ಹುಂ ! ಮತ್ತ ಸಂಬಾವಿತ ಆಗಾಕ ಹೋಗ್ತಾನ ಭಡವಾ. ನೀನರೆ ಏನೆ ಮಾಡಿ. ಇೀ ವರ್ಸ ಹೊಲಾ ಅಟಿ ಭೇಶ್ ಬೆಳದೈತಿ, ಇಷ್ಟ ಜಿಗ್ಜಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದಿ ”

ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಅಸೂಯೆಯ ನಂಜನೆಲ್ಲ ನಾಗಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಕಾರಿದ, ಗೌಡ. ನಾಗಪ್ಪನಿಗೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಅಚ್ಚರಿಯಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು.

ಅದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ತನ್ನ ನಿರಪರಾಧಿತ್ವ ಗೌಡನೆದುರು ಕೋಡಿಕೊಂಡ
ಗೌಡ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉರಿದು ಬಿದ್ದ. ಏನೇನೋ ಆಡಿದ

ಗೌಡ ಮಾತನಾಡಿದ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಸಾಗಪ್ಪನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ತೀರದಂತೆ ನೆಟ್ಟಿದವು ಕೆಳಗೆ ಮುಖ ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ.

ಗೌಡರ ಅನ್ಯಾಯ ಸಾಗಪ್ಪನ ಮನಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕದಡಿತು. ಅದು
ಪ್ರೀಮಂತರ ನ್ಯಾಯ. ಅವರು ಹಣವಿದ್ದವರು ನ್ಯಾಯ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಸಾನು ಬಡವ. ನ್ಯಾಯ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹಣ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಾಲ್ವೆಡು
ವರುಷಗಳಿಂದ ಗೌಡರೇ 'ಜೆಜ್ಜು ಬೆಳೆ' ಪಾರಿತೋಷಕ ಪಡೆಯುತ
ಬಂದಿದ್ದರು ಹಣ ಬಲದ ಮೇಲೆ.

ಇೀಗ ?

ಸಾಗಪ್ಪ ಬೆಚ್ಚಿದ. ಗೌಡ ನೀಡ. ಹತ್ತಾರು ಸಂಸಾರು ಹಾಳುಮಾಡಿ,
ನೂರಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾನ ಭಂಗ ಮಾಡಿ ತೀರಾ ಕೊಬ್ಬಿದಾನೆ. ಅವನ
ರೋಷಕ್ಕೆ ತಾನು ತಡೆಯಬಹುದೆ ?

ಇದನ್ನೇ ನನೆಯುತ್ತ ಸಾಗಪ್ಪ ಮನೆ ಸೇರಿದ

ನೀಲಮ್ಮ ಗಂಡನನ್ನೇ ಇದಿರು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವನನ್ನು ನೋಡು
ತ್ತಲೇ ಅನಂದದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು-

“ ಯಾಕ ಇಷ್ಟ ತಡಾ ಮಾಡ್ತಿ ? ಬರ್ಸಿನ್ ರೂಪ್ಯಾ ಸಿಕ್ಕು ಎನ
ಇಷ್ಟ ಗಡಾನ ? ”

ಸಾಗಪ್ಪ ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ನೀಲವ್ವ ಬಿಸಿ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ
ಬೇಯಿಸಿದ ಗೆಣಸು, ಮುದ್ದೆ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದ.

ಸಾಗಪ್ಪನ ಇ ಮೌನ ಶುಂಬಿದ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಕಂಡು ನೀಲವ್ವನಲ್ಲಿಯ
ಉತ್ಸಾಹವೂ ಉಡುಗಿ ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ತಾಸಿನ ಹಿಂದೆ ಹಿಗ್ಗಿನ ಹೊಳೆ
ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮರುಭೂಮಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತು.

ಸಂತೋಷ-ಅಸಂತೋಷ, ಉತ್ಸಾಹ-ನಿರುತ್ಸಾಹ ! ಎಷ್ಟು ಅಂತರ
ಅದರೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ !

ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಒರಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ನುಚ್ಚು ತಣ್ಣ ಗಾಗಿತ್ತು.

ಮರುದಿನ ನಸುಕು ಹರಿಯುವ ಮೊದಲು ಸಾಗಪ್ಪ ಕವಣಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಳದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ. ದೂರಿನಿಂದ ತನ್ನ ಹೊಲ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲು ಕವೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಸಾವಿರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಕೂಡು ಹಾರಿದ ಜಿಪುಣನ ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಕಳ್ಳರು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ ಆಗುವ ವ್ಯಥೆ ಸಾಗಪ್ಪನಿಗಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಕಾಲು ಹೊಲದ ಕಡೆಗೆ ಓಡತೊಡಗಿದ್ದನು.

— ಅಹುದು.

— ಸತ್ಯ.

— ಅದೆ - ಅದೆ !

“ ಆಯ್ಯೋ ! ನನ್ನ ಬಡತನ ಹಾಳು ಮಾಡಿದೆ ! ”

ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟ ಶಬ್ದ.

ಸಾಗಪ್ಪನ ಅರ್ತ ಕೂಗಿಗೆ ನೆರೆ ಹೊಲದವರು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಗೌಡತೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಾಗಪ್ಪನಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಿಳಿದಾಗ ಅವನ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ನೀಲವ್ವನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ದುಃಖದ ಅವೇಗ ನಿಡಾನವಾಗಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದಂತೆ ಸಾಗಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಸೇಡಿನ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯ ತೊಡಗಿತು. ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಗೌಡನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಡಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ.

“ ಗೌಡಾ ನನ್ನ ಬೆಳೆ ಕೇಡ್ತೆ. ನಾ ಏನ ಇವ್ವಕ್ಕ ಸುಮ್ಮಿರಾಕಿಲ್ಲ ”

ಎಂದು ಹೆಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಗೌಡರಿಗೆ ಎದುರು ಹೇಳಿದವನು ಆ ಊರಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಮೊದಲು.

ಮರುದಿನ ನಾಗಪ್ಪ ಅಡಕಲು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾಲ್ಕು ಬಿಳಿ ನಾಣ್ಯ ಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಧೋತರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗೋಕಾವಿಗೆ ಬಸ್ಸು ಏರಿದ. ಪೋಲೀಸು ರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ದೂರು ಕೊಟ್ಟ. ಗೌಡನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ತಂದ ಕಾಸನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಗರ್ಪಿಸಿ, ಗೌಡನಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಆಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಊರೇಡೆಗೆ ನಡೆದ - ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಿಂದ.

ಪೋಲೀಸರು ಬಂದರು. ಯಥಾವಿಧಿಯಂತೆ ' ಪಂಚನಾಮೆ ' ಶಾಸ್ತ್ರ ವಾಯಿತು. ಕಟ್ಟಿ ನಾಗಪ್ಪನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿಸುವದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವನಿಂದ ಬಂದಷ್ಟು ಕಾಸು ಸುಲಿದರು. ಸಾಲ್ಕು ದಿನ ಗೌಡರ ದಿನಾಂಕವಾನೆ ಪೋಲೀಸರ ' ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರ ' ವಾಯಿತು

ಕಟ್ಟಿಯ ತೀರ್ಪು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು.

“ ಗೌಡರು ನಿರ್ದೋಷಿ. ಮೊದಲ ಬಹುಮಾನ ಅವರಿಗೆ ”

ಇದ್ದ ಕಾಸು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಬರುವ ಆದಾಯ ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತು.

ಗಂಡ ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರೂ ಹಗಲಿರುಳಿನ್ನದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದಾರೆ.

ಬಾಳಿನ ನಂಜೇ ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ - ಗೌಡಕಾರಿದ ನಂಜು.

ಅಶ್ವ

ಅಶ್ವ.

ನೀಲ ಗಗನದಲ್ಲಿ - ಅಶ್ವ.

ನೀಲ ಗಗನದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಆತ್ಮವೊಂದು ಅಶ್ವ ಸುರಿಸುತ್ತಿತ್ತು-ಅಶ್ವ
ಭಾರತದ ನೂತನ ಬ್ರಹ್ಮ ಅವನ ಆತ್ಮ ಕಣ್ಣಿರಿದುತಿತ್ತು ಅಂದು.
ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು - ಯಾರು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮಂತ್ರ ಪರಿಸಿದ್ಧರೋ
ಅವರು-ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಹಿಡಿದಿದಾರೆ-ಕೊಳ್ಳೆ ! ಎಂತಹ
ಅನ್ಯಾಯ ! ಅವನ ಆತ್ಮ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಶ್ವ ಮುಂಬದ ಕಣ್ಣು ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿದವು ಅವತಾರ ಪುರುಷನ
ಹೃದಯ ಬಿಗಿಯಿತು. ನೋಡಲಾರದೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ. ಅದೇ ದೃಶ್ಯ-ಅದೆ.

“ ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ ”

ಇಂದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತೆ ಕೂಗಿದವರೇ ಇಂದು ಇೀ
ಕಡುಹಿಂಸೆಯ ಕಣಕ್ಕಿಳಿದಿದಾರೆ. ಅಯ್ಯೋ ! ಸ್ವಾಸದನು ಹೇಗೆ ಸ್ಥಿರಿಸಲಿ !
ಪನಗಾಗಿ ಇೀ ಹೊಡೆದಾಟ ಇೀ ಕೊಲೆ - ಇದು ನನ್ನ ಕೊಲೆ ! ಅವರು
ಆರಿಯಲಾರರೆ !

ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣು ತಾಸಾಗಿಯೇ ತೆರೆಯಿತು.

ಚಿಕ್ಕದಾದ ಒಂದು ಮನೆ. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೇಜು ಎರಡು
ಕುರ್ಚಿ ಒಂದು ವಿರಾಮಾಸನ. ತರುಣನೊಬ್ಬ ವಿಶಾಮಾಸನದ ಮೇಲೆ
ಕುಳಿತಿದಾನೆ- ಸುರೇಶ್ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸರೋಜಾ, ಇಬ್ಬರೂ ದುಃಖಿತು
ಕಿದಾರೆ. ಕೈಕಾಲಿಗೆರಗಿ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿದಾರೆ ಜೀವದಾನ ! ಒಂದು ವರುಷದ ಮಗು,

ಏನೂ ಆರಿಯದೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ದುಃಖ ಕಂಡು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಚೀರಿ ಕೊಳುತಿದೆ.

ಮನೆಯೇ ಶೋಕ ಸಾಗರದ ಮಹಾ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೊರಟಿದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಹಿಡಿದ ಹತ್ತಾರು ಜನ ' ಶುಭ್ರ ' ಧಾರಿಗಳು ಇೇ ಶೋಕ ಸಾಗರದ ಮಹಾ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರಗದೆ ಕದಲದೆ ರುದ್ರರೂಪ ತಾಳಿ ನಿಂತಿದಾರೆ ಸುರೇಶ್ ಸರೋಜ ಇಬ್ಬರೂ ಅವರ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತೊಡಗಿದಾರೆ.

ಎಂತಹ ದೃಶ್ಯ! ನೋಡಿದವರ ಕರುಣೆಯ ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆಯದಿರಲಾರದು

“ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ನಿರಸರಾಧಿಗಳು. ನಮಗೆ ಹಿಂಸಿಸ ಬೇಡಿ. ನೀವು ನಮ್ಮ ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡಿ . ”

“ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಇಂದ ಜೀವದಿಂದ ಬಿಡೋಹಂಗಿಲ್ಲ ... ಮಹಾತ್ಮರ ಪ್ರಾಣಾ ನುಂಗಿದ ನಿಮ್ಮ ಜಾತೀನನ್ನ ಸುಟ್ಟ ಬಿಡ್ತೀನಿ ನೀಚ! ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಾಗ ಇರಬಾರದು ”

ಮುಖಂಡ ವೀರಾನೇತರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

“ ನಿನ್ನ ಬಿಡೋದನ್ನ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಿರ್ಮಾರ ಕಾಲದಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಂದ ಹೊಲಾ ಬಿಡಿಸಿದಿ ಅದರ ಸೇಡಾ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಿಡ್ತಿನಂತ ತಿಳಿದೀ ದೇನ ? ನಿನ್ನ ಸುಟ್ಟ ಬಿಡ್ತೀನಿ ”

ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಡೊಣ್ಣೆ ನೆಲಕಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ ಆತ

“ ಅಲ್ಲೋ ಕಚೇರಾಗ ಕಾಕಕೊನ ಇದೀನಿ ಅಂತ ನಿನಗೊಳ್ಳೇ ಪದವೀನ್ನ ಬಂದಾಂಗ ಅತೇನ ? ಮಿನಿಸ್ವರ ಅಂತಾ ತಿಳಕೊಂಡಾನ ಮಗಾ. ನಂದಟ ಆ ಹೊಲದ ಉತಾರ ಲಗೂನ ಮಂಜೂರ ಮಾಡ್ಸಪಾ ನಿನಗ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾ ' ನಜರಾಣಿ ' ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರ ಸಿಕ್ಕಾಂಗ ಮಾತೊಡ್ಡಿ ' ನಾ ಲಂಚಾ ತಗೋಳಾವ ಅಲ್ಲ ' ಅಂತ ನನಗ ಬೆದಿರಿಸ್ತ. ಯಾವಾಗ ಇದರ ಸೇಡಾ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೀನೊ ಅಂತ ಒಳಗಿಂದೊಳಗ ಹಲ್ಲ ಕಡೀತಿದ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಂದ್ಯಾವನ್ನ ಕೊಂದ ಪಾಡ ಮಾಡ್ಡ ನೋಡ ”

ಜಾಕೀಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಬಿಗಿಯುತ್ತ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ

“... ಸಿದ್ಧಪ್ಪ . ವೆಂಕಣ್ಣ - ನಿಮ್ಮ ಕಾಲ ಬೀಕ್ಷಿಸ್ತೀರಿ ... ನಾನು ನಿರಸರಾಧಿ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಯೋವರ್ಗ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಬದಕ್ಕೀನಿ

ಹೃದಯದ ಕರುಣೆ ಕರಗುವಂತಿತ್ತು. ಆ ದೃಶ್ಯ-ಹೃದಯವಿದ್ದವರಿಗೆ.

“ ಯಾಕ ನಿಂತಿದ್ದೀರಿ ? ಹೆಚ್ಚಿರಲಾ ಬೆಂಕಿ ! ”

ಮುಖಂಡ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

ನೀವು ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ. ನನ್ನ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಉಳಿಸಿ. ಅಯ್ಯೋ ! !
ಇೀ ಹಸುಗೂಸು. ಏನೂ ಆರಿಯದ ಮಗೂ ! ನಿಮ್ಮೊ ಮಕ್ಕಳಿರಬೇಕು.
ಇದೂ ನಿಮ್ಮದೆಂದು ತಿಳಿರಿ. ಉಳಿಸಿ ... ನಿಮಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ
ಬೀಡುತೀನೆ..... ”

ಸರೋಜ ಮುರ್ಛಗೊಂಡು ಅವರ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು

“ಹೃಂ .. ! .. ಹೃಂ ! ! . ಹೃಂ ಹೃಂ ! ! ! ... ಪಾದದ
ಮ್ಯಾಲೆ ಬೀಳುತ್ತ ಇದಾಳೆ ಹುಚ್ಚ ರಂಡೆ ! ಎಷ್ಟು ಚೆಂದ ಇದಿಯೇ ! . ನಿಲ್ಲು
ನಿನ್ನ ಆಮ್ಯಾಲ ಸುದ್ದೀನಿ ... ”

ಮುಖಂಡ ಅವಳನ್ನು ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ.

“ ಅಯ್ಯೋ .. ! ಅಯ್ಯೋ ! ! ! ಅಯ್ಯೋ ! ! ! ಹೃಂ ! ! !

ಆರ್ತ ಕೂಗು ಅಸಹಾಯ ಕೂಗು- ಸರೋಜಳದು.

“ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಬೆಂಕಿ ”

ನಾಯಕ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ತೃಪ್ತಿಯ ನಗೆಯೊಂದಿಗೆ

ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಮೂರು ಜೀವಿಗಳನ್ನು- ಸುರೇಶ, ಸರೋಜಾ ಅವರ
ಮಗು- ಒಳಗೆ ಹಾಕಿ ಬಾಗಿಲು ಎಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಮರುಕ್ಷಣ ಜ್ವಾಲೆ ತನ್ನ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆ ಸಹಸ್ರ-ಅಸಂಖ್ಯರೂಪ ತಾಳಿತು.

ಒಳಗೆ ಮೂರು ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅರ್ತ ಕೂಗು

ಜಗದ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಕಲಕುವ ದೃಶ್ಯ.

ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಸಾಲ್ಕೂ, ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಜ್ವಾಲೆ ಹಬ್ಬಿದಂತೆ ಮೂರು ಜೀವಿಗಳ ಕರುಣ ಕೃಂದನ ಜ್ವಾಲೆಯ 'ಭಟ್ ... ಪಟ್' ಸಪ್ತಳ ವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ನೋಡುತ ನಿಂತ ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಗಳ ಮುಖದಿಂದ ವಿಕಟಾಟ್ಟಹಾಸ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನಿಂದ - ನೀಲ ಗಗನದಿಂದ 'ಟಪ್'.....'ಟಪ್' ಹನಿ ಉದುರು ತಿತ್ತು — ಕಣ್ಣೀರು !

".... ಅಯ್ಯೋ... ..!...ಹ್ಲಾ...!..ಹ್ಲಾ...!!... ಉಳಿಸಿ .
...ಹ್ಲಾ...!!...ಹ್ಲಾ...ಸ...ಹ್ಲಾ...ಸ...ಸ...!!!. ! ! ! ! !"

ಕೂಗು ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಸುರೇಶ ಸರೋಜೆಯ ಅರ್ತ ಕೂಗು, ಹಸು ಮಗುವಿನ ಕರುಣ ದನಿ ! ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆ ಕೊಲೆ ಗಡಕರ ಹೃದಯವು ಕರಗಿರಬಹುದೇನೋ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ವಿಕಟವಾಗಿ ನಗೆ ತೂರುತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ನೀಲ ಗಗನದಿಂದ ಅತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಉದುರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಳಗಿನ ಜೀವಿಗಳು ಯಾವಾಗೋ ಭಸ್ಮವಾಗಿದ್ದರು.

ಮಹಾತ್ಮನ ಕಣ್ಣೀರು ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆಯಿತು. ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯ ತೊಡಗಿತು

ಭೀಕರ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ನಿಶೆ ಜಗತ್ತನ್ನಾ ವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

"ಹ್ಲಾಂ!!"

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ದನಿಯೊಂದು ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು

"ಹ್ಲಾಂ!!"

ಶನಿ ಸಮಾಜ

“ ಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ತಿಯಾ ಶಂಕ್ರೂ ”

“ ”

“ ಯಾಕೆ ಶಂಕ್ರೂ ಮಾತಾಡುತಿಲ್ಲಾ ? ”

ಅ ದನಿಯಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರೇಮ ಮೈತಾಳಿತ್ತು

ಶಂಕರ ನಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೌನವಾಗಿ ರಾಮನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಮೌನದ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಸಂತೋಷ ಕಳವಳ ಭೀತಿ ಪಾಂಡವನಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು

ಶಂಕರನ ಇೀ ಮೌನ ಮುದ್ರೆಯ ಅರ್ಥ ಎಂಟು ವರುಷದ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಅರಿಯಲಸಮರ್ಥನಾಯಿತು.

ಅವನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ.

ಯಾಕೆ ಶಂಕ್ರೂ ಮಾತಾಡುತಿಲ್ಲಾ ? ಆಡೂಣು ಬರುತಿಲ್ಲಾ ? ಅವ್ವ ಬೈದ್ದು ? ”

ರಾಮನ ಕಣ್ಣಂಚು ಕಣ್ಣೀರು ಉದುರಿಸಿತು.

ರಾಮನ ಇೀ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸಾಂತ್ವನದಿಂದ ಶಂಕರನ ಮೌನ ಮುದ್ರೆ ಒಡೆಯಿತು. ರಾಮನ ಜತೆ ಆಡಲು ಅವನ ಮನಸು ಆತುರ ಪಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದರೆ.... ! ಅದರೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಆ ರುದ್ರ ಘಟನೆ, ತಂದೆಯ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸುಳಿದು ನಿಂತಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎದೆ ನಡುಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮನಸು ರಾಮನ ಜತೆ ಆಡಲು ಅಂಜುತ್ತಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನಿ ನಂತಾದರೆ !

ಶಂಕರ ವಸನವಾಗಿದ್ದ.

“ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ ಶಂಕರ ? ”

ರಾಮ ಕಣ್ಣೀರೊರಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಸ್ನೇಹದ ಕರೆ ಶಂಕರನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

“ ಬರ್ತೀನಿ ರಾಮೂ ”

ಇಬ್ಬರೂ ಕೈಹಿಡಿದು ಬಯಲಿನತ್ತ ಆಡಲೆಂದು ಹೋದರು.

ಶಂಕರನ ‘ ಬಂಗ್ಲೆ ’ ವೆರಾಂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಂದರ ಬಯಲು. ಹೊಗೆಡ ಬಳ್ಳಿ ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಆಡತೊಡಗಿದರು.

ಆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಇವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವನ ಸಿಟ್ಟು ಕೆರಳಿತು ಕೆಳಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಂಕರನನ್ನು ದರದರ ಎಳೆಯುತ್ತ ಮನೆಗೆ ತಂದರು.

“ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆ ದಂದ್ರ ಭಿಕಾರಿ ಜತೆ ಆಡಿದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಎಲುಬು ಉಳಿಸಾಕಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಭಿಕಾರಿ ಜತೆ ಆಡ್ತಾ ಇರೋದು ಕಂಡು ಬರ್ಲಿ. ನಾವ್ಯಾರು ಅವರಾರು ಇಗಿನಿಂದೇ ತಿಳಿದೆ ಹೋದ್ರೆ ನಾಳೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಉಣ್ಣಕ್ಕೂ ಹೇಸೋಕಿಲ್ಲ ”

ಎಂದು ಶಂಕರನನ್ನು ನಾಲ್ಕೈಟು ಬಿಗಿದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದರು.

“ ಭೀಮ್ಯಾ ಆ ದಂದ್ರ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರ್ದಂತೆ ನೋಡೋ”

ಎಂದು ಅಳಿಗೆ ತಾಕೀತು ಕೊಟ್ಟರು.

ರಾಮ ಪೆಚ್ಚು ಮೋರೆ ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ.

ವೀರಪ್ಪನವರು ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಸಟ್ಟಾ ವ್ಯವಹಾರ ಅವರನ್ನು ಆ ಸಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿತ್ತು. ಬಡ್ಡಿಯ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಅವರು ಕೋಟ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಕ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಎನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ವಿರಪ್ಪನವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕುಂಬಾ ಹೆಣ್ಣು ಅಭಿಮಾನ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿದುರು ಅಡಿ ತೋರಿಸದೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸರಿ ಸಮಾನಸ್ಥಂದರಲ್ಲದಂಥವರು ತನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತನಾಡಲು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಧೃಢವಾದ ಭಾವನೆ. ತನ್ನ ಮಗನಾದರೂ ತನ್ನಂತೆಯೇ ತನ್ನ ಮನೆತನದ ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿಯಂತೆಯೇ ಘನ ಭಾವನೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೀತಿ - ಗೌರವದ ಪರಂಪರೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬ.ಬೀಶು ಅವನಿಗೆ ಇಳಿಗಿನಿಂದಲೆ ಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಂದು ವಿರಪ್ಪನವರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ವಿರಪ್ಪನವರ ಇೀ ವಿರಾಟ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಶಂಕರ ಭೂಮಿಗಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದ ಅವನ ಎದೆ ನಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಯ್ಯದಂಟು ಅದರೆ ಇೀ ರೂಪು - ಇದೇ ಮೊದಲು

ಅಪ್ಪ ರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಆಡಲು ಏಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸ್ತಾರೆ ?

ಇೀ ಸಮಸ್ಯೆ ಶಂಕರನ ಮಿದುಳಿಗೆ ಬಗೆ ಹರಿಯದಾಗಿತ್ತು ಎಳೆಯ ಬಾಲಕನ ಕುಟ್ಮವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಧನಿಕ-ದರಿದ್ರ, ಊಚ-ನೀಚ, ಸಾಮರ-ಪಂಡಿತರೆಂಬ ಭೇದ ಭಾವದ ಯಾವ ಕೆಡು ಕಲೆಗಳೂ ಮೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೆಸನಾದ ಹಲಗೆಯಂತೆ, ಯಾವ ಗೀಚು ಗೆರೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಕಪ್ಪು ಕಲೆ ಗೀಚು ಗೆರೆ ವಿರಪ್ಪನವರು ಮಗನ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಘನತೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ಎನಿಸಿತ್ತು.

ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಶಂಕರನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬರೆ ಎಳೆದಂತಾಗಿತ್ತು.

ರಾಮನ ಸ್ನೇಹ ತಂದೆಯ ಕ್ರೌರ್ಯ !

ಎರಡು ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಶಂಕರ ತೊಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ರಾಮ ಬಡವ, ಬಡವರಲ್ಲಿ ಬಡವ ಅವನ ತಂದೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಪ್ರತೀಕ ಪ್ರಪಂಚದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಲ್ಲ ಅವನ ಜೋಪಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಂತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ತಿ ಪಂಜರವೇ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ. ಹೆರಳು ಹೆರಳು ಒಟ್ಟಿ. 'ಬಟ್ಟೆ ಇದೆ' ಎನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಅದು ಮೊದಲು ಯಾವ ಬಣ್ಣದ್ದೋ! ಇೀಗ ಬದಾಮಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಆಸರೆಗೆ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದು ಗುಟ್ಟುಕು ಅಂಬಲಿ ಗಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕರುಳು ಬಾಯಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ದುಡೀಬೇಕು-ಅಂಗಲಾಚಬೇಕು. ಆ ಜೀವಂತ ಹೊಡದ ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ?

ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರುಷವೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಗು - ಹೊಸ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ ಬಂದಂತೆ !

ಅವನ ಶನಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆ ?-ಇಲ್ಲ !

ಎಂಟು ವರುಷದ ಮಗು, ರಾಮನ ಮದುವೆಯೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ಎರಡು ವರುಷ ಕಳೆದಿದೆ. ದುದೈವ ! ಅವನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಆಭಯಹಸ್ತ ಚಾಚಿದೆ.

ಇಂತಹ ಕಟು ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ ರಾಮ ! ಅದು ಬಡವರ ಮಗು ಅವನ ಮುಗ್ಧತೆಗೆ ಬಡತನವಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನ ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ ಕ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಬಡತನವಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನ ಉಲ್ಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಡತನವಿಲ್ಲ.

ಅದರೂ ಅವನು ಬಡವ. ಅಂತೆಯೇ ಅವನು ಅಯೋಗ್ಯ !

ಪ್ರಪಂಚದ ಸಿಹಿ-ಕಹಿಗಳನರಿಯದ ಆ ಮಗೂ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ತಿರಸ್ಕೃತ ಅವನ ಜೀವನದ ಮಂದಾರ ಕುಸುಮ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕರೋರ ನೀತಿಗೆ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಮ ಶಂಕರನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕಾಗಿ ಪಾತೋರಿಯುತಿದಾನೆ ನೀರವನವರ ಉಗ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಅವನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಹಿಂದೆಕಟ್ಟುತ್ತಿದೆ.

ರಾಮ ಶಂಕರ, ಇಬ್ಬರ ಮನಸೂ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ನೇಹದ ಎರಡು ಹೃದಯಗಳು ಬೆಸೆಯದಂತೆ ವಿರೋಧವರು ಜಾಗೃತೆ
ವಹಿಸುತ್ತಿದಾರೆ

ಇಬ್ಬರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನೇಹದ ಕುಡಿ, ಪ್ರೇಮದ ಜಲ ಸಿಂಚನವಿಲ್ಲದೆ
ಬಾಡ ತೊಡಗಿತು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ವರುಷ ಉರುಳಿ
ಹೋಗಿವೆ-ಹದಿನೈದು ವರುಷ !

ಇೀ ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂತರಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ
ತಂಕರ ತುಂಬ ಹರೆಯದವನಾಗಿದಾನೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ,
ಸೊಕ್ಕು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ ತಂದೆಯ ' ಭೇದ ಭಾವ ' ದ ಬಿತ್ತಿಗೆಯ ಬೆಳೆ
ಹುಲುಸಾಗಿ ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಹದಿನೈದು ವರುಷದ ಶ್ರೀಮಂತಿ
ಕೆಯ ಪರಿಸರಣ, ಆ ನಿರ್ಭಯ, ಕರೋರ ನಡತೆಯ ಪಡಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾನೂ
ಅದರಂತೆ ಎರಕ ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡಿದಾನೆ.

ತಂಕರನ ವಿವಾಹವಾಗಿದೆ. ಆ ಭೋಗ, ವಿಲಾಸ, ಸೇವೆ ಯಾವುದೂ
ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ ತನ್ನ ' ಸುಖ-ವಿಲಾಸ ' ಇವಿಷ್ಟೇ ಅವನ ಜೀವನದ
ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷ. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚವಿದೆ ತನಗಾಗಿ, ವ್ಯವಹಾರ, ದುಡ್ಡು ಇದೆ
ತನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಬಡವರು, ದಂದಿರಿದ್ದಾರೆ ತನ್ನ ಸೇವಕರಾಗಲಾ, ಶ್ರೀಮಂತ
ರಿದ್ದಾರೆ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾಗಲು.

ಇತ್ತ ರಾಮನ ಬಾಳು.

ಅದು ದಾರಿದ್ರ್ಯತೆಯ ಮರುಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಖದ ನೋಡು
ಸುಳಿಯಲಾರದು ಅನಂದದ ಹನಿ ಉದುರಲಾರದು. ಸಂತಸದ ಹಸಿರು
ಚಿಗುರಲಾರದು. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಿರಾತೆಯ ಅಪಾರ ಸಹರಾ ಮರುಭೂಮಿ !
ಆಗಾಗ ದುಃಖದ ಸುಂಟರಗಳಿ ಎಳೆತಿದೆ ಶೋಕದ ಧೂಳು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದೆ.
ಅಸಹ್ಯವಾದ ದುಃಖದ ರಣಬಿಸಿಲು ಸಹನೆಯನ್ನು ಕಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇೀಗಲೋ
ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣಕೋ ಸ್ಫೋಟವಾಗುವಂತೆ ಕುದಿಯುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ
ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ !

ರಾಮನಿಗೆ ಇಂತಹ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ-ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು !

ಶನಿಯ ಕಾಟದ ಕರೋರತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೇ ? -ಇದೆ.

ಅದೂ ಅವನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ !

ಮೂರನೆಯ ಮಗು ಕಾಹಿಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಎಂತಹ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ತಲೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಭಾವಾಗಬಹುದೆ ?- ಇಲ್ಲ ! ರಾಮನ ಕರುಳು ತಳಮಳಿಸಿ ಪ್ರಚಂಡ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಚಡಪಡಿಸುವ ಪತಂಗದಂತಾಗಿದೆ ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಹನಿ ಗಂಜಿಗೂ ಬಿಡಿಕಾಸಿಲ್ಲ !

ಮಗು ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿದೆ ! ಹೆತ್ತ ಕರುಳು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸೀತು ! !

ದಡಿಯ ಬೇಕೆಂದರೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ' ಗೊಡ್ಡಾನ ರೇಕರ ' ಆಗಿದ್ದ - ಒಂದು ತಿಂಗಳು ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದ ಶಿಷ್ಯ ಮರಳಿದಾಗ—

ರಾಮ ' ಗೋ ಡ್ಡಾನ ! '

ಇೀಗ ?

ಶಂಕ'ನೇ ಗತಿ ! ನೋಡಬೇಕು ಹಳೆಯ ಸ್ನೇಹ-ಒಂದು ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟರೆ

ರಾಮ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶನಿ ಸಮಾಜ ಅವನ ಬಿನ್ನಟ್ಟುತ್ತ-ಶನಿ ಸಮಾಜ !

ಬಂದಿತು ! ಅದೇ ಶಂಕರನ ಮನೆ ಭವ್ಯ ಬಂಗಲೆ !

“ ಶಂಕರೂ ”

ಅದೇ ಸ್ನೇಹದ ಕರೆ ಒಲವು ಉಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಅದೇ ಮಾಧುರ್ಯ ಸ್ನೇಹದ ಬಿಸಿಗೆ

ಶಂಕರ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ತಿರುಕ ! ತನಗೆ ' ಶಂಕರೂ ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದಾನೆ. ಎಂತಹ ಸೊಕ್ಕು ! ಹೇಗಾಗಿ ಬಿಡು.

ಶಂಕರ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ' ರೆಮಿ ' ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ.

“ ಶಂಕರೂ ನನ್ನ ಮರೆತ್ಯಾ ? ”

ರಾಮ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹದ ಛಾಂಡಾರವನ್ನೇ ಒಡೆದು ಶಂಕರನೆದುರು ಹರವಿದ್ದ
ಅದರ ಬೆಲೆಯನರಿತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಶಂಕರನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಈ ಕರ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ-ಎಲ್ಲೆಯೋ !
ಎಲ್ಲಿ ?

— ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು

ಸಮಾಧಾಂವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಯಾವನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು

ಅಲ್ಲ

ಮತ್ತೆ ಯಾರು ?

ರಾಮನೇ ಹೇಳಿದ—

“ ಶಂಕರೂ ನೀ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತಿರಬಹುದು. ನಾ ನಿನ್ನ ಮರ್ಮಾಕಿಲ್ಲ.
ನಾ ರಾಮ ಶಂಕರೂ, ಸಣ್ಣಗಿರ್ದ ಇಬ್ಬರೂ ಆಡತಿದ್ದಿವು ನೋಡು. ”

ರಾಮ !

ಅಹುದು ಅವನೇ !

ಆದರೆ ರಾಮ ಇೀಗ ಬಡವ, ನಾನು ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ ಅವನ ಜಾತಿ
ಸಲೀಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಶಂಕರಲ್ಲಿ ಸರಿದೋರಲಾರದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ
ಇವನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವದೂ ನನ್ನ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕೇಡು

“ ಏನು ಬಂದೆ ರಾಮ ? ”

ರಾಮನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು ಆಶೆಯ ಅಖಂಡ ಅಧಾ 'ವನ್ನೇ
ಸಂಬಿ ಬಂದಿದ್ದ. ಏನೇನೋ ಕನಕು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ' ಕೃಷ್ಣ—
ಸುಧಾಮ ' ಮಾದರಿ. ಆದರೆ ರಾಮ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವದು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ

“ ಶಂಕರೂ ! ನನ್ನ ಮಗೂ ಯಮನ ದವಡ್ಯಾಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಚಡಪಡಸಾಕ
ಹತ್ತೀತೆ. ನಾ ಬಡವ. ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಅಂಬಲಿಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ನಾವ
ಹ್ಯಾಂಗಾದ್ದೂ ಉಪ್ಪಾಸ ತೆಗಿಬಹುದು. ಅದ್ರ ಕೂಸಿನ ಚಡಪಡ್ಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ

ಹ್ಯಾಂಗ ನೋಡ್ಲಿ ! ಸಾಯು ಹೊತ್ತ್ನ ಗಾದ್ಯಾ ಆದರ ಹೊಟ್ಟೆ
ತುಂಬಸ್ವೇಕಂತೀನಿ . ಕೂಸಿನ ತಂದಿ ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ನೋಡಲಿ.... ”

ರಾಮನ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದು ಮಾತು ಹೊರಡದಾಯಿತು. ನಿದಾನ
ವಾಗಿ-ಕಣ್ಣೊ ರಸಿಕೊಳುತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

“ ..ನಿಂ ನಂಗ ಸಹಾಯ ಮಾಡು ಶಂಕರೂ. ನನ್ನ ಕೂಸಿನ
ಸಾಯು ಹೊತ್ತ್ನ ಗ ಒಂದು ಗ ಟುಕು ಗಂಜೀ ಹಾರಿದ ಪುಣ್ಯ ನಿನಗ ಬತ್ತೈತಿ.
ಕೂಸು ಸಾಯ್ತಾ ಇದ್ದ್ರಾ ಬದುಕಿಸಬೇಕಂತ ಆಸೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ ಮಾಡಿ
ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬಹುದು ಅಂತ ನಿನ್ನ ಹಂತೀಲಿ ಬಂದೀನಿ ನನ್ನ
ನಿರಾಶೆ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ನಾ ಸಾಯುವರೆವಿಗೆ ನಿನ್ನ ಉಸಕಾರ ಮರೆಯಾರಿಲ್ಲ
ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇರೋದ್ರ ವಳಗ ಮುಟ್ಟಿಸ್ತೀನಿ . ಶಂಕರೂ ! ! ”
ರಾಮನಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರನಿಗೆ ಕನಿಕರವೇನೂ ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ ‘ ಎಷ್ಟು ದಂದ್ರ ಇದ್ದರೇನು ?
ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಇರಲಾರವೇ ? ಸುಳ್ಳು ಸೋಗು ಇದು ’ ಎಂದು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ
ರಾಮನ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮರ್ಪ-ತಿರಸ್ಕಾರ ರಾಮನ ಹೃದಯದ್ರಾವಕ ನೋಟ
ಶಂಕರನ ಕರುಳು ಕಡಗಿರಲಿಲ್ಲ

ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರೆದುರು ತನ್ನ ಗೌರವವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲೂ ಮನಸಿಲ್ಲ

ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಹೊಳೆಯಿತು

“ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು . ಅಂ ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು ? ”

“ ರಾಮ ”

“ ಹ್ಲಂ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ರಾಮ. ನಿನ್ನದೇನೂ ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ.
ನಿನ್ನ ‘ ಶಂಕರ ’ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಲೊ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೀಯ.
ಆದರೂ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಏನೋ ಕೆಡಕೆನಿಸುತ್ತಿದೆಆದರೆ
ಆದರೆ ... ಹ್ಲಾಂ ! ನಿನ್ನದೇನಾದರೂ ಆಸ್ತಿ ಗೀಸ್ತಿ ಇದೆಯೇ ? ”

ಉಘ್ ! ಎಂತಹ ಮೋಸ ! ಅನ್ಯಾಯ ! ' ನಿನ್ನ ಶಂಕರ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು ' ನಿಜ ತನ್ನ ಶಂಕರ ಬೇರೆ. ಆ ಶಂಕರ ಎಂದೋ ತೀರಿದ ಇವನು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಅವನೇ. ಇವನ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಪಡೆಯುವದು ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಅಸಮಾನ. ಆದರೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಶಾಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹನ ಮಾಡಬೇಕು.

“ ಏ ದು ಜೋಪಡಿ ಐತಿ. ಅದೇ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿ ಶಂಕರೂ ”

“ ಇರಲಿ. ಅದನ್ನೇ ಬರೆದುಕೊಡು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ”

ರಾಮ ಮರು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಯಾಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ ಬರಕೊಡ್ತಿನಿ ಶಂಕರೂ ! ”

ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ! ಇಷ್ಟಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಶಂಕರೂ ! ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ.

ರಾಮ ತನ್ನ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿರಿ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ಐದು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದ

ರಾಮ ಮನೆ ಮುಟ್ಟುವದರೊಳಗೆ ಮಗು ಸ್ವರ್ಗ ಮುಟ್ಟಿತ್ತು.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ಇಳಿ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿ ಮೂರು ವರುಷ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದೆ. ರಾಮನ ಸಾಲದ ಹಣ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೇರಿದೆ.

ಶಂಕರ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ತಗಾದೆ ಹೆಚ್ಚಿದಾನೆ.

ರಾಮನ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆ ಉರಿಯಾಗಿ ದಹಿಸತೊಡಗಿದೆ.

ಶಂಕರ ರಾಮನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದ.

“ ನಿನ್ನ ರೂಪ್ಯಾ ಇವರೆಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ರಾಮ ”

“ ನನ್ನ ದೇಹದಾಗ ನೆತ್ತಾ ಇರೊದ್ರ ಒಳಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತೀನಿ ಶಂಕರೂ ”

“ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ದುಡಿತಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ”

“ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇನೋ ನೋಡ್ತೀನಿ ಶಂಕರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಾ ತಡೀರಿ. ”

“ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಉಪಕಾರ ನೆನೆಸಲಿಲ್ಲ ರಾಮ. ”

“ ಹಾಂಗನ್ನಬ್ಬಾಡ ಶಂಕರಾ ! ಸಾಯೋವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಉಪ್ಪು ಮರೆ ಯಾಕಿಲ್ಲ. ”

“ ಬರೀ ನೆನಪಿನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ರಾಮ ”

“ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಾ ತಡೀ ಶಂಕರೂ ”

“ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಇಗಾಗಲೇ ಬಡ್ತಿ ಆಸಲು ಮಿಕ್ಕಿದೆ ಅಷ್ಟು ರಕಮು ನಿನ್ನ ಅಸ್ತಿಗೆ ಮಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ”

“ ”

“ ನಿನ್ನ ಜೋಪಡಿ ಲಿಲಾವು ಮಾಡ್ತೀವಿ ರಾಮ ”

ರಾಮ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿಯ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ

“ ನೋಡು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೊಡುತ್ತೀಯಾ-ಇನ್ನು ನ.ಲ್ಕು ದಿನ ಸಮಯ ಕೊಡುತ್ತೀನ ? ”

“ ”

“ ಅದೇ ಸಾ ಬಲ್ಲೆ ‘ ಸಾಲವನು ಕೊಂಡಾಗ ಹಾಲೋಗದುಂಡಂತೆ, ಸಾಲಿಗರು ಬಂದು ಎಳೆವಾಗ ಕೆಬ್ಬದಿಯ ಕೇಲು ಮುರಿದಂತೆ ಅಲ್ಲವೆ. ’

“ ಇಲ್ಲ ಶಂಕರೂ ಹಾಗನ್ನಬ್ಬಾಡ ...ಹಾಂಗನ್ನಬ್ಬಾಡ ಶಂಕರೂ .. ”

ರಾಮನ ಕಂಠ ಬಿಗಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಶಂಕರನ ಪಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕವಿಟ್ಟು

“ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ, ಶಂಕರೂ ಕಾಪಾಡು ಅವು ಚಳಿಯಾಗಬಿದ್ದು ಸತ್ತೋಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೇ ದಿಂದಾಗ ನಿನ್ನ ಸಾಲಾ ಮುಟ್ಟಿಸ್ತೀನಿ ಶಂಕರೂ ”

“ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ರಾಮ. ಆ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವೆ ನಾಳೆ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಮುದ್ದ ತು ಕೊಡುತ್ತೀನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಣ ತೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗ ನನಗೆ ಅನುಸರಿಸದೆ ಗಕ್ಕಂತರವಿಲ್ಲ. ”

ಶಂಕರ ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ನುಡಿದು ಒಳಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ
ದುಃಖ ನಿರಾಸೆ-ಅಸಹಾಯತೆ.

ಮೂರು ಹೊರಲಾರದ ಹೊರೆಯೊಡನೆ ರಾಮ ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ
ತನ್ನ ವಿನಿಮಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ದುಃಖ, ಕಳವಳ ಇವನೇ ...
ಇವನೇ ಇನ್ನು ತನ್ನದಲ್ಲ! ಇದು ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು

ಇನ್ನು ತನಗೆ ಆಶ್ರಯ ?

ಸಮಾಜವೇ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ತಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತನಗೆಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ!
ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ! ದರಿದ್ರರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ!
ಬಡವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ತುಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಸಮಾಜ! ಎಬ್ಬಿಸುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ!
ತನ್ನ ಸಮಾಜ !

‘ ನಾಳೆ ’ ‘ ನಿನ್ನೆ ’ ಯಾಯಿತು, ರಾಮನಿಗೆ ಹಣ ತೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ
ವಾಗಲಿಲ್ಲ

ಶಂಕರ ‘ ಬೇಲೀಫ್ ’ ನೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ರಾಮನ ಗುಡಿಸಲು ಜಪ್ತ
ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

ಹೆಂಡತಿ, ಎರಡು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೈ ಕೊರೆವ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮ
ಬೇವಿನ ಗಿಡವ ಆಶ್ರಯದತ್ತ ನಡೆದ

ಕೆಲದಿನ ಮೇಲೆ ಗುಡಿಸಲು ಲಿಲಾವಾಯಿತು. ಏಳು ರೂಪಾಯಿಗೆ.

ಇನ್ನುಳಿದ ಹದಿಮೂರು ತೀರಿಸಲು ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ ಇಂದಿಗೂ
ಶಂಕರನ ಮನೆಯ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ರಾಮ ಮಾತ್ರ ಇೀ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದಾನೆ .

ಬಾಳಲೋಡಕು

ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಹಿಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲಿದಂತೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಪ್ರಶಾಂತವಾದ
ಅನಂತವಾದ ನೀಲಿಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ನಗುನಗುತ ನಭೋ ಮಂಡಲವನ್ನು
ಬೆಳಗುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೊರಳು ಸರ ಹರಿದು ಬಿದ್ದು ಚೆಲ್ಲವಂದ ಮತ್ತಿನಂತೆ
ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಆಕಾಶದ ತುಂಬ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ಕಪ್ಪು
ಕಪ್ಪಾದ ಗುಡ್ಡ ಉದ್ದವಾಗಿ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು.
ದಾರಿಯ ಆಚೆ-ಇೀಚೆಗೆ ಜೋಳದ ಹಸಿರು ಪದುರು ದುಂಡು ದುಂಡಾದ ತೆನೆ
ಹೊತ್ತು ತಂಪಾದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತಂಪು ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಮಾತೆಯ ಅವರ್ಣನೀಯ
ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗು ಆ ಪ್ರದೇಶ.

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತಂಪು ಗಾಳಿ ಸುಗಂಧ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು

ಗುಡ್ಡದ ಅಂಚಿಗುಂಟೆ ಅಂಕು ಡೊಂಕಾಗಿ ಹರಿದುಹೋದ ಸೀಳು
ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂಗಿ ಇರ ನಿರಾಸವಾಗಿ ಒಳಗಿದ್ದರು. ಸುತ್ತಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯ
ಸವೆಯುತ್ತ

• “ ಎಷ್ಟು ಚೆಂದಾಗೈತಾ ಇೀ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ! ”

ನಿಂಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು

“ ಹ್ಲೂಂ ”

“ ಒಂದ್ಗೆ ಕುಂತೋಕೊಣಾ ಇಲ್ಲಿ ? ”

“ ಹೊತ್ತಾತ ನಡಿ ನಿಂಗಿ, ಗಡಾ ಗಡಾ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕು. ”

“ ಯಾಕ್ಲಾ ಅಟ್ಟಾಕ ಅವಸ್ತಾ ಮಾಡ್ತಿ ? ”

“ ಸಂಗಣ್ಣ ಕಾಕಾ ಸಿನ್ನ ಹಾದೀ ನೋಡ್ತಿರಬೇಕು ”

“ ಹಾದಿ ಯಾಕ ನೋಡ್ತಾನೆ ? ”

“ ದಿಸಾ ಬಗೂಟಿ ಬರಾವ್ ಇಂವ ಹೊತ್ತಾತು. ”

“ ಹೊತ್ತಾದ್ತು ? ”

“ ದೆವ್ವಿನಂಗ ನೀ ಅದೀಲಾ ಹಂತೀಲಿ, ಮತ್ಯಾಕ ಅಂಜ್ಜಿ. ”

“ ಅತ ಬಿಡ. ಗಡಾ ಗಡಾ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕ ನಂಗ ಹಸೂ ಸಂಗ್ಗ. ”

“ ತನಗ ಹಸೀವ್ಯಾಗೇತಿ. ಏನಾರ ನೆವಾ ಹೇಳ್ತಾನ. ”

ಎಂದು ನಿಂಗಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದಳು.

ನಿಂಗಿ ಸಂಗಣ್ಣನ ಮಗಳು ಆರು ವರುಷದವಳಿರುವಾಗಲೇ ಅವಳ ತಾಯಿ ತೀರಿದ್ದಳು. ಸಂಗಣ್ಣನೇ ಅವಳಿಗೆ ತಾಯಿ ತಂದೆ.

ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗು ಎಂದು ಸಂಗಣ್ಣ ನಿಂಗಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಸಲಿಗೆ ಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ.

ಅವನೂ ತೀರ ಬಡವ ಆದರೆ ಅವನ ದೇಹ ಶಕ್ತಿಗೆ ಬಡತನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅವನ ಆಸ್ತಿ. ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಬೆವರು ಹರಿಸಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಉಂಡು ನಿದ್ರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಆಗ ನಿಂಗಿಗೆ ಹತ್ತು ವರುಷ.

ಮಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಸಂಗಣ್ಣ ಚಿಂತಾಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದ. ಮುಂಜಾ ವಿನಲ್ಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಮಗಳೂ ತಾನೂ ಊಟಮಾಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ನಿಂಗಿ ತಂದೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಮನೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒತೆಯಲ್ಲಿ ಇರನೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ದನಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನಿಂಗಿಯೊಬ್ಬಳೇ ಗಳಿಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತ ದಿನ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಂಜೆಗೆ ಸಂಗಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಗೆಲುವಿನ ಮೊಗ್ಗು ಆರಳುತ್ತಿತ್ತು.

ನಿಂಗಿಯ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ವರುಷವೇ ಎರಡನೆಯ ಮಹಾ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೆಂಚ ಸೈನ್ಯ ಸೇರಿದ.

ಅಳಿಯನಿಗೆ ಸೈನ್ಯ ಸೇರಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಅವನ ಅಜ್ಜಾನದ ದುರ್ಲಭ ಪಡೆದು ' ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ ' ಪದವಿ ಪಡೆದ ಗೋಪಾಲರಾಯರ ಮೇಲೆ ಸಂಗಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ - ಬರೀ ಹೆಣ್ಣು. ಅಷ್ಟೆ.

ಅವನಿಗೆ ಆಕಾಶ ಹರಿದು ಬಿದ್ದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಗಳನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ' ರಾಮ-ರಾಮ ' ಎಂದು ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ವಿಧಿ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುಗೊಡಲಿಲ್ಲ.

ನಿಂಗಿ ಗಂಡನ ಮುಖ ಕಡೆಯದಾಗಿ ಕಂಡದ್ದು ಆಕ್ಷತೆ ಸು ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಅದೇ ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನ ಅವಳಿಗೆ ಅದರೂ ಗಂಡನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಗೌರವ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಅಡಿದ ಸವಿನೆನವು—

ಅದೇ ಅವಳಿಗೆ ಕೆಂಚ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಅಸ್ತಿ

ಅದನ್ನೇ ನಿಂಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾಳೆ

ಗಂಡ ಸೈನ್ಯ ಸೇರಿದಾಗ ನಿಂಗಿ ತಳಮಳಿಸಿದ್ದಳು. ಕುದಿಯುವ ಎಣ್ಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಿದ ಜೀವಂತ ಮೀನಿನಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸಂಜೀವಿನಿ ಅವಳನ್ನು ಬದುಕಿಸಿತ್ತು - ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೇಗ ಮರಳುತ್ತಾನೆ

ಅದೇ ಆಶಾಕಿರಣದ ಮೇಲೆ ನಿಂಗಿ ದಿನ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ

• * * * * *

ವರುಷಗಳೆರಡು ಉರುಳಿದವು.

ಕೆಂಚ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಅನಿಷ್ಟ ವಾರ್ತೆಯೊಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದಿತು.

ಸಂಗಣ್ಣನ ಬಾಗಿಲಿಗೂ ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು-ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ.

“ ಕೆಂಚ ಮುದ್ದದಲ್ಲಿ ಮಡಿದೆ ! ”

ಸ-ಗಣ್ಣ ಸಿಂಗ ಇಬ್ಬರೂ ಆ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದರು
ಇದ್ದ ಒಂದು ಆಶಾಕಿರಣವೂ ಸಿಂಗಿಯ ವಾಲಿಗೆ ಮರೆಮಾಯಿತು.
ಬಾಳಿನ ಕಾಳ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದಾದಳು

✱ ✱ ✱ ✱ ✱ ✱

ಆ ಘಟನೆಗೆ ಇೀಗ ಎಂಟು ವರುಷ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿವೆ.

ಸಿಂಗ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಬಾಳಿನ
ಬಾರಿಯೇ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದು ತವರು ಮನೆ - ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಮಧ್ಯೆ ದೊಡ್ಡ
ಕೋಗಳಲು ಬಿದ್ದಾಗ ? ಸಿಂಗ ತಂದೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು

ಸಂಗಣ್ಣನಿಗೂ ಇೀಗ ವಯಸ್ಸು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿಯೇ
ನೂಲುತ್ತು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಿಂಗ ಮುಂಜಾವಿನ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಮಿಲ್
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಳೆಂದರೆ ಬರುವದು ರಾತ್ರಿ ಎಂಟೊವರೆಗೆ.

ಇೀರ ಅವಳ ಜತೆ ಕೆಲಸಗಾರ

ಅವನ ಗುಡಿಸಲೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ. ಅಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ನಾಲ್ಕು
ವರುಷದ ಹಿಂಜೆ ಅವನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣು ಮುದುಕಿ ಇದ್ದಳು. ಇೀಗ
ಇಲ್ಲ. ಇೀರ ಧೈರ್ಯವಾಯಿತು. ಇಪ್ಪತ್ತಾರು-ಬಿಳು ವಯಸ್ಸು ಪುಷ್ಪವಾದ
ಹುರಿಕಟ್ಟಾದ ದೇಹ. ಆತನೂ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೆ ಬೇಯಿಸಿಟ್ಟು
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಜೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದದ್ದೇ
ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ತಿಂದು ಮಲಗುತ್ತಾನೆ. ಬೇಸರ ಬಂದಾಗ ಹಾಗೆಯೇ
ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಸಿಂಗ ಅವನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿ
ಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಂಗಣ್ಣನದೂ ತುಂಬಾ ಸ್ವೇಮ ಅವನಲ್ಲಿ.

ನಿಂಗಿ ಇ'ಗ ಬೆಳೆದಿದ್ದಳು. ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಮಾರ್ಪಾಟು ಅವಳಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಂದರವಾದ ಅವಳ ನಿಲುವು, ಗುಲಾಬಿಯಂತಹ ಕೆನ್ನೆಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣು ಮೀನಿನಂತೆ ಚಂಚಲವಾಗಿದ್ದವು ನೀಳವಾದ ಕೇಶರಾಶಿ, ತುಂಬಿದ ಎದೆ ಗುಡಿಯ ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಜೋಡು ಕಳಸವಿಟ್ಟಂತೆ. ತುಂಬಿದ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮೈ. ಹಳ್ಳಿಯ ಕಾಡು ಹೂ. ಅದರೂ ಆ ಸೌಂದರ್ಯ ಆ ಸೊಬಗು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೆ ಪಸಂತ ಕಾಲವದು.

ಅವಳಿಗೂ ಆ ಬಯಕೆ, ಆ ಸ್ನೇಹ. ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ಅದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದರೆ 'ತಾನು ವಿಧವೆ' ಎಂಬ ಭಯಂಕರ ಅರಿವಿನ ಶಾಪ ಅವಳ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ದಬ್ಬುತ್ತಿತ್ತು.

ಯೌವನದ ಆಸೆ ಅದನ್ನು ರಬ್ಬರಿನ ಚಿಂಡಿನಂತೆ ಮೇಲೆ ಪುಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಇೀರನ ಸಾನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಪುಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಂಗಣ್ಣನಿಗೂ ಇೀ ಚಿಂತೆ ಬಾಧಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲಿರುಳು ಅವನನ್ನು ಇೀ ಚಿಂತೆ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮಗಳು. ಅವಳ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಗಣ್ಣನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿರಲಿಲ್ಲ 'ಉಡಿಕೆ' ಎಂದು ತುಂಬ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು.

ಹರೆಯದ ಹೊಸ್ತಿಲಮೇಲೆ ನಿಂತ ಮಗಳನ್ನು ಸೈಧವ್ಯದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಡುವದು ಸಂಗಣ್ಣನಿಗೆ 'ಸರಿ' ಎಂದು ಎನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಪ್ರಯತ್ನ 'ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟಂತೆ' ಎಂದು ಅವನು ಬಲ್ಲ.

ನಿಂಗಿಯ ವಿನಾಹ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಂಗಣ್ಣನಿಗೆ ಇೀರನದೇ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸುಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅನೋನ್ಯವಾದ ಮಧುರ ಪ್ರೇಮ ದಿನ ದಿನವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲ. ಇೀರನೂ ಪರದೇಸಿ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ ಮಗಳೂ ಅಳಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲೆಯೇ-ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು-ಇರುವರೆಂಬ ಸಂತೋಷ ಬೇರೆ.

ನಿಂಗಿ ಇರ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಪ್ರೇಮ ಹರಡಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಒಂದೇ ಚುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿತ್ತು. ತಾಳು ನಿಂಗಿಯನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದ.

ನಿಂಗಿಯೂ ಅವನ ಪ್ರೇಮದ ಬಂಧನವನ್ನು ನಗುತ್ತ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅದರ ಕೆಂಚನನ್ನು ನೆನೆಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ 'ಇ ಮದವಿ ಬ್ಯಾಡ. ಇನ್ಯಾಕೆ ಬೇಕ ನನಗ ಮದ್ದಿ' ಎಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹ ಕಾಳುತಿತ್ತು ಮನಸು. ಅದರ ಇರನ ಸಹವಾಸ, ತನ್ನ ಜೀವನದ ಬಯಕೆ, ಮುಂದಣ ಕನಸು ಇರನತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ಕಡೆ ಕೆಂಚನ ಮೇಲಿನ ಗತವ್ರೇಮ

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇರನ ಸಹವಾಸ.

ಆ ಸಹವಾಸದ ಬಿಸಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಹ ದೇಹ ಕರಗಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ ಅವಳು 'ಉಡುಕಿ' ಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದಳು

ಸಂಗಣ್ಣ ನಿಂಗಿ, ಇರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ವಕೀಲರ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ನಿಂಗಿ-ಕೆಂಚ ಮದುವೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ತಾಳು ಕುಳಿತಿರುವ ಸಮಯದ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ

“ ಪತಿ ಎಂಬೋನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನಿಗೆ ಮಹಾರೋಗದಂತಹ ಪರಿಹರಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ರೋಗಗಳಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಅವನ ಸಮ್ಮತಿ ಇದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಹೆತ್ತು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಅವನು ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಸತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹದ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ”

ಎಂದು ವಕೀಲರು ಹೇಳಿದರು.

“ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ 'ಉಡುಕಿ' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತದೆ ”

ಎಂದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಸಂಗಣ್ಣನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಸಂಗಣ್ಣ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅವರ ಕೈಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಎರಡು ನೋಟುಗಳನ್ನು 'ಬಡವನ ಕಾಡಿಕೆ' ಎಂದು ಇಟ್ಟ.

ನಿಂಗಿ ಇರ ಇಬ್ಬರ ವಿವಾಹವಾಯಿತು. ಅವರ ಅನಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ

ಇರ ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಸುಖವಾಗಿ ವಸವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರತೊಡಗಿದ ಅವನ ಬಾಳು ಬಂಡಿ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು

ನಿಂಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು ಇರನ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜೀವಿಗಳ ಜೀವನ ಸುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು

ಬಾಳ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿಂಗಿ ಇರ ಸುಖವಾಗಿ ದಾಟುತ್ತಿದಾರ.

ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮದ ಕುಡಿ ಹೂ ಬಿಟ್ಟಿದೆ “ ಹನುಮ ” ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮದ ಫಲ ಮನೆಯನ್ನು ಅನಂದದ ಹಾಲುಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಆ ಮಗು

ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕೈದಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಕೆಂಚ ವಿಜಯವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ರೈಲಿನೇರಿದ.

ಯಾವಾಗ ಮನೆ ಬಂದೀತು ?

ನಿಂಗಿ ಹೇಗಿದ್ದಾಳು ?

ಸಂಗಣ ?

ಅವರನ್ನು ನೋಡುವ ಅತುರದಿಂದ ಊರಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದಾನೆ. ಸಂಗಣನ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಗೇ ಇದೆ ಸಂಗಣ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದಾನೆ. ಮದುವೆನಾಗಿದಾನೆ.

“ ಸಂಗಣ ಮಾಮಾ ”

ಕೆಂಚ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ

“ ಯಾರು ತಮ್ಮ ? ”

“ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ”

ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ನಿಂಗಿಯೂ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ.

“ ನಾನು ಕೆಂಚ ಮಾಮಾ ! ”

ಎಂದು ಕೆಂಚ ನಿಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ

ಸಂಗಣ ನಿಂಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಚಿತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಸಾರಿತ್ಯ ಸೇವಾ ನಿಲಯ ಗೋಕಾಕ

ಅಶ್ರಯದಾತರು

ರಾ ಸಾ	ಎ. ಜಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	ಗೋಕಾಕ
ಶ್ರೀಮಾನ್	ಅನಂತರಾವ ಕರಗುಪ್ಪಿಕರ	"
"	ಕೆ. ವಿ. ಸುಪಲಿ	"

ಸಹಾಯಕರು

ಶ್ರೀಮಾನ್	ಗಣಪತರಾವ್ ಸ್ವಾಮಿ B A LL. B.	"
"	ಎ. ಕೆ. ಸಾಕಪುಕೆ (ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಗೋಕಾಕ ನಗರ ಸಭೆ)	"
ಡಾ	ಹಣಮಂತರಾವ ರೂಗಿಕರ	"
ಶ್ರೀಮಾನ್	ಎ. ಸಿ. ಕಲ್ಯಾಣಶೆಟ್ಟಿ (ಸ್ವೀಕೃತ ಮಾರ್ಚಂಟ್)	"
"	ಎಲ್. ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	"
"	ವೆಂಕಟೇಶ ಕರಗುಪ್ಪಿ	ಕರಗುಪ್ಪಿ
"	ಪಾಟೀಲ ಬಾಳಗೌಡರು	"
"	ಪಾಟೀಲ ಭೀಮನಗೌಡರು	ಎಲ್ಲಾಪೂರ್
"	ಎಸ್. ಬಿ. ಸುಪಲಿ	ಗೋಕಾಕ
"	ಡಿ. ವಿ. ಪಾಟೀಲ	"
"	ಬಿ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	"
"	ಶಂಕರಪ್ಪ ಭರಭರಿ	"
"	ಜಿ. ಎನ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	"
"	ದೇವೇಂದ್ರ ಎತ್ತಿನಮನಿ	"
ಶ್ರೀಮತಿ	ಅಂಬಾಬಾಯಿ ರೂಗಿಕರ	"
"	ಉಮಾಬಾಯಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ	"
"	ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	"

ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ
ಲೇಖಕರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಅಭಾರಿ.

ರಾಜಾರಾನ್ ಮಜಲೀಕರ್ ಅವರ

ಪುಸ್ತಕಗಳು

ದೇವ ಪರಿಕ್ಷಾ	ಚಿಕ್ಕ ನಾಟಕ
ಬಾಳತೊಡಕು	ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ

ಅಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ

ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ	ಕಾದಂಬರಿ
ನಮ್ಮ ದೇವರು	ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ

ಬರಲಿವೆ

ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ	ಕಾದಂಬರಿ
ಸತ್ಯ ದರ್ಶನ	ಕಾದಂಬರಿ
ಕೆಂಗದ ಮೇಲೆ	ಕಾದಂಬರಿ
ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆ	ಹರಟೆಗಳು
ಭಗ್ನ ಪ್ರಣಯಿಗಳು	ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾ ನಿಲಯ ಗೋಕಾಕ
